

EVALUERING

LÆR AT TACKLE HVERDAGEN SOM PÅRØRENDE

NATIONAL OPGØRELSE OVER KURSISTER, DER HAR DELTAGET I KURSET LÆR AT TACKLE HVERDAGEN SOM PÅRØRENDE I 2019.

Indhold

1. Indledning	3
2. Sammenfatning	5
3. Kursisternes baggrund	6
4. Selvvurderet udbytte af og tilfredshed med kurset	15
5. Praktiske forhold	25
6. Fravær	28
7. Forventninger til og generel tilfredshed med kurset	30

1. Indledning

I 2019 udbød 42 af landets kommuner *LÆR AT TACKLE hverdagen som pårørende*. Der blev afholdt 85 kurser i årets løb. 887 borgere deltog på disse kurser – dvs. gennemsnitligt ca. 10 kursister pr. kursus. 686 af kursusdeltagerne deltog på 4 eller flere kursusmoduler (ud af kursets 7 moduler) og betragtes derfor som "gennemførte kursister". De resterende 201 kursister deltog på 3 eller færre kursusmoduler og betragtes derfor som "frafaldne kursister". Gennemførselsprocenten på kurset *LÆR AT TACKLE hverdagen som pårørende* i 2019 er således 77,3 %.

Denne rapport er udarbejdet af Komiteen for Sundhedsoplysning. Rapporten er lavet på baggrund af kursisternes evalueringer af kurset, som er foretaget via en spørgeskemaundersøgelse. Spørgeskemaerne er hovedsageligt blevet udfyldt i papirform af kursisterne efter hvert endt kursusforløb i 2019, og herefter indtastet i et datahåndteringssystem. De kursister, der ikke har været til stede på sidste kursusmodul, har haft mulighed for at evaluere kurset elektronisk.

Der er udfyldt 195 spørgeskemaer fra gennemførte kursister og 7 spørgeskemaer fra frafaldne kursister. Dette svarer til en samlet svarprocent på 22,8 %.

Svarprocenten for gennemførte kursister er 28,4 %, mens svarprocenten for frafaldne kursister er 3,5 %. De lave svarprocenter skyldes, at *VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd* foretager en effektevaluering af indsatsen og derfor har indsamlet data på de fleste af de kurser, der blev afholdt i 2019. Besvarelsene i denne rapport er således fra de kurser, der ikke er med i VIVEs evaluering.

Gennemførte og frafaldne kursister besvarer forskellige spørgeskemaer, og eftersom der kun er 7 besvarelser fra frafaldne kursister, vil besvarelsene ikke fremgå i denne rapport. Det skyldes, at det ikke er meningsfuldt at afrapportere data, der kun udgør 3,5 % af de frafaldne kursister og desuden kun indbefatter 7 skemaer. Afrapporteringen af de gennemførte kursisters besvarelser skal i samme forbindelse tages med det forbehold, at besvarelsene kun udgør 28,4 % af det samlede antal gennemførte kursister i 2019.

Databehandlingen i denne rapport består af deskriptiv statistik. Det vil sige, at der benyttes simple frekvenstabeller i illustrationen af kursisternes besvarelser. Frekvenstabellerne opsummerer procentdelene for hver svarkategori i et givent spørgsmål fra spørgeskemaet. Rapporten kan bl.a. bruges til at sammenligne nationale og kommunale tal.

Rapporten indledes med en kort sammenfatning af evalueringen af kurset *LÆR AT TACKLE hverdagen som pårørende*. Herefter følger et afsnit, der illustrerer kursisternes baggrund. Afsnit 4 omhandler

kursisternes selvvaluerede udbytte af og tilfredshed med kurset, afsnit 5 om praktiske forhold, afsnit 6 om fravær, og afslutningsvist afsnit 7 om forventninger til kurset samt kursisterne generelle tilfredshed med kurset.

2. Sammenfatning

Evalueringen af kurset *LÆR AT TACKLE hverdagen som pårørende* viser, at kursisterne er karakteriseret ved følgende:

- 82,1 % er kvinder og 17,9 % er mænd
- Den største aldersgruppe er 60-69 år. 26,7 % af kursisterne falder indenfor denne gruppe.
- 1,5 % har anden etnisk baggrund end dansk
- 36,9 % har taget en mellemlang videregående uddannelse, og 19,5 % har taget en lang videregående uddannelse.
- 42,1 % af kursisterne er folkepensionister eller efterlønsmodtagere og 34,4 % er i arbejde.

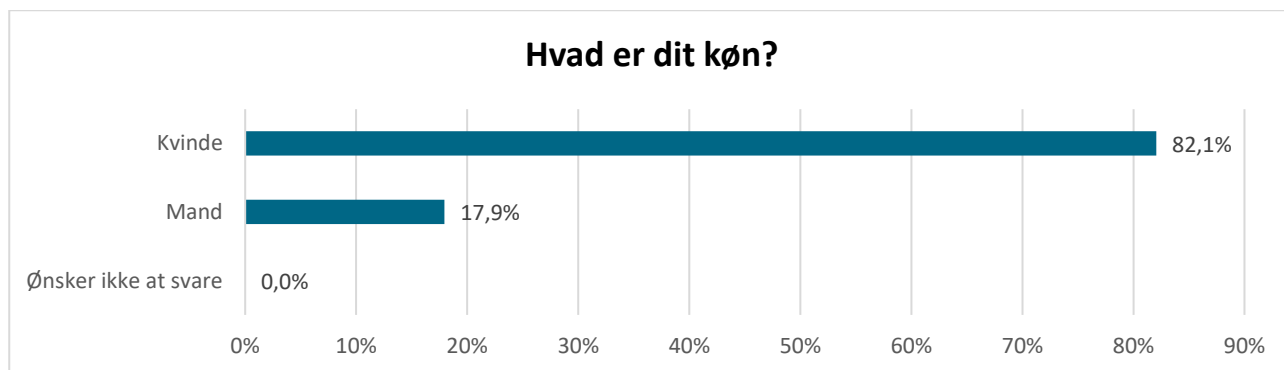
De gennemførte kursister er blevet spurgt om deres udbytte af og tilfredshed med kurset. Størstedelen af kursisterne er tilfredse med kurset og oplever, at de har fået stort udbytte heraf. Dette fremgår ved de spørgsmål, hvor kursisterne er blevet bedt om at vurdere en række udsagn om kurset. Fx angiver 85,7 %, at de er blevet mere opmærksomme på vigtigheden af at bede om hjælp, og 64,1 % angiver, at de er blevet bedre til at håndtere deres symptomer som følge af at være pårørende. Derudover meddeler 79 %, at de er blevet bedre til at passe på sig selv.

95,4 % af de gennemførte kursister angiver, at de samlet set har været tilfredse med kurset, og 94,4 % angiver, at det var tiden og kræfterne værd at deltage.

3. Kursisternes baggrund

Dette afsnit indeholder et overblik over de gennemførtes kursisters baggrund – dvs. køn, alder, civilstand, etnisk baggrund, uddannelse og pårørendesituation.

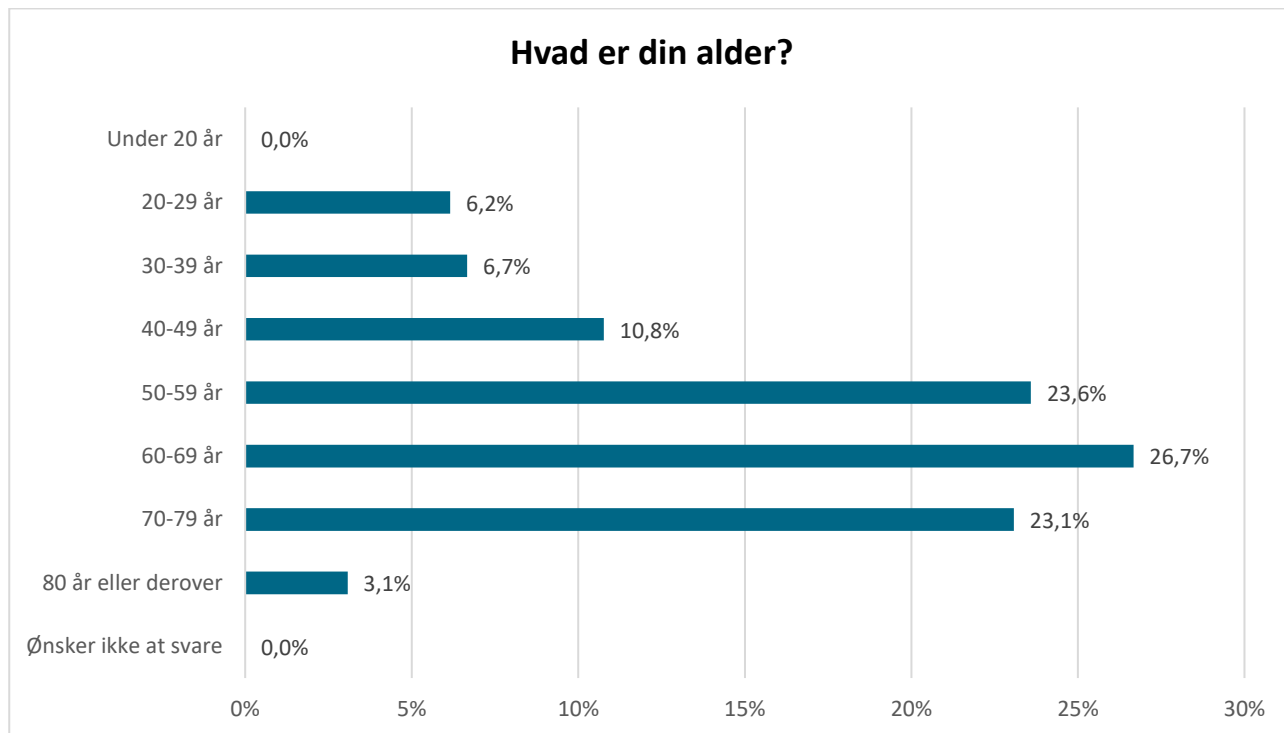
Figur 3.1. Køn

Gennemførte kursister (195 respondenter)

Størstedelen af de gennemførte kursister er kvinder svarende til 82,1 %, hvorimod 17,9 % er mænd.

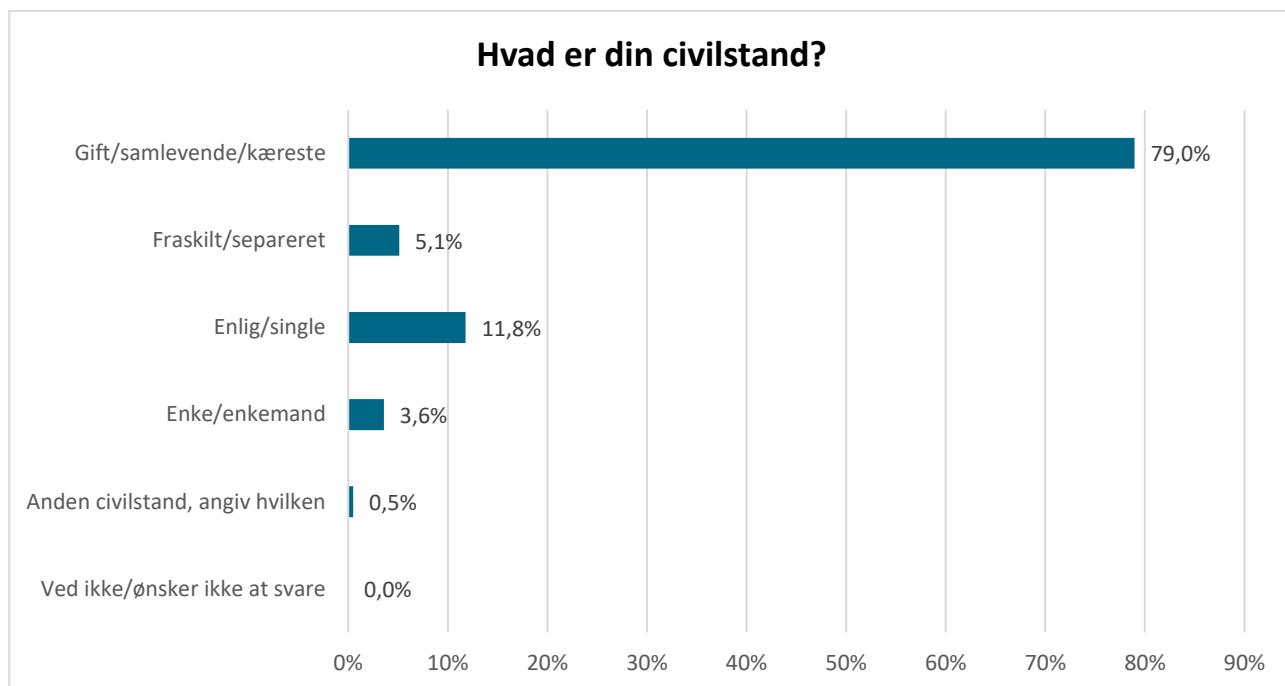
Figur 3.2. Alder

Gennemførte kursister (195 respondenter).

Den største aldersgruppe blandt de gennemførte kursister er 60-69 år (26,7 %). 76,5 % af kursisterne er over 49 år.

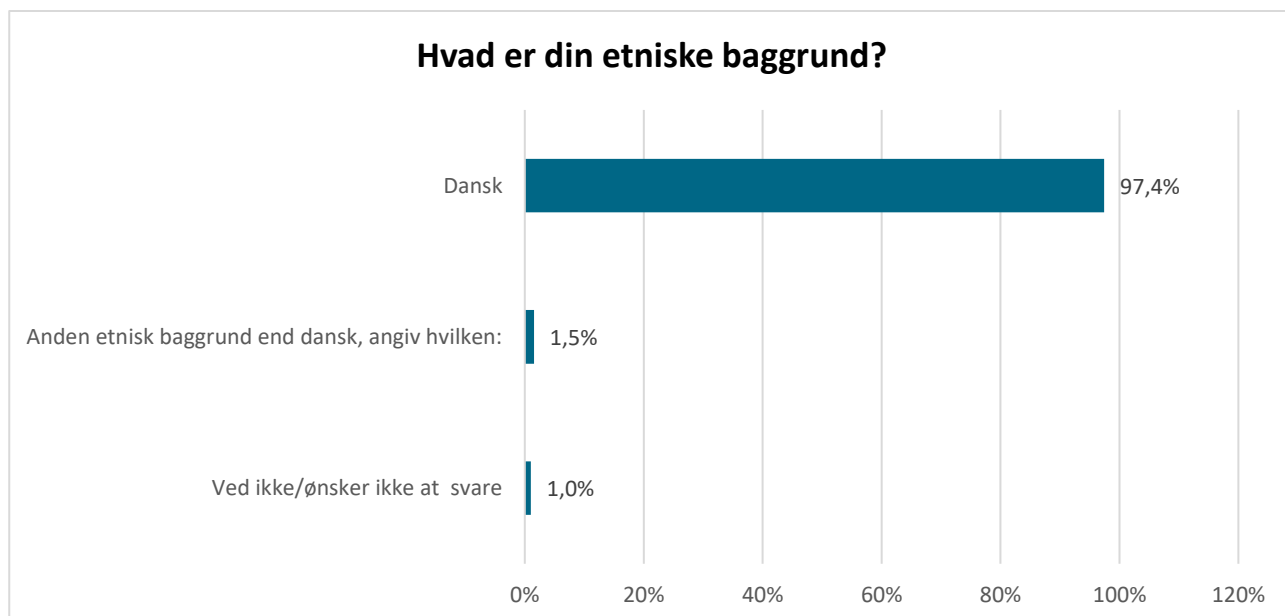
Figur 3.3. Civilstand

Gennemførte kursister (195 respondenter).

Størstedelen af de gennemførte kursister er gift eller samlevende, hvilket svarer til 79 % af kursisterne. 11,8 % er enlige eller singler.

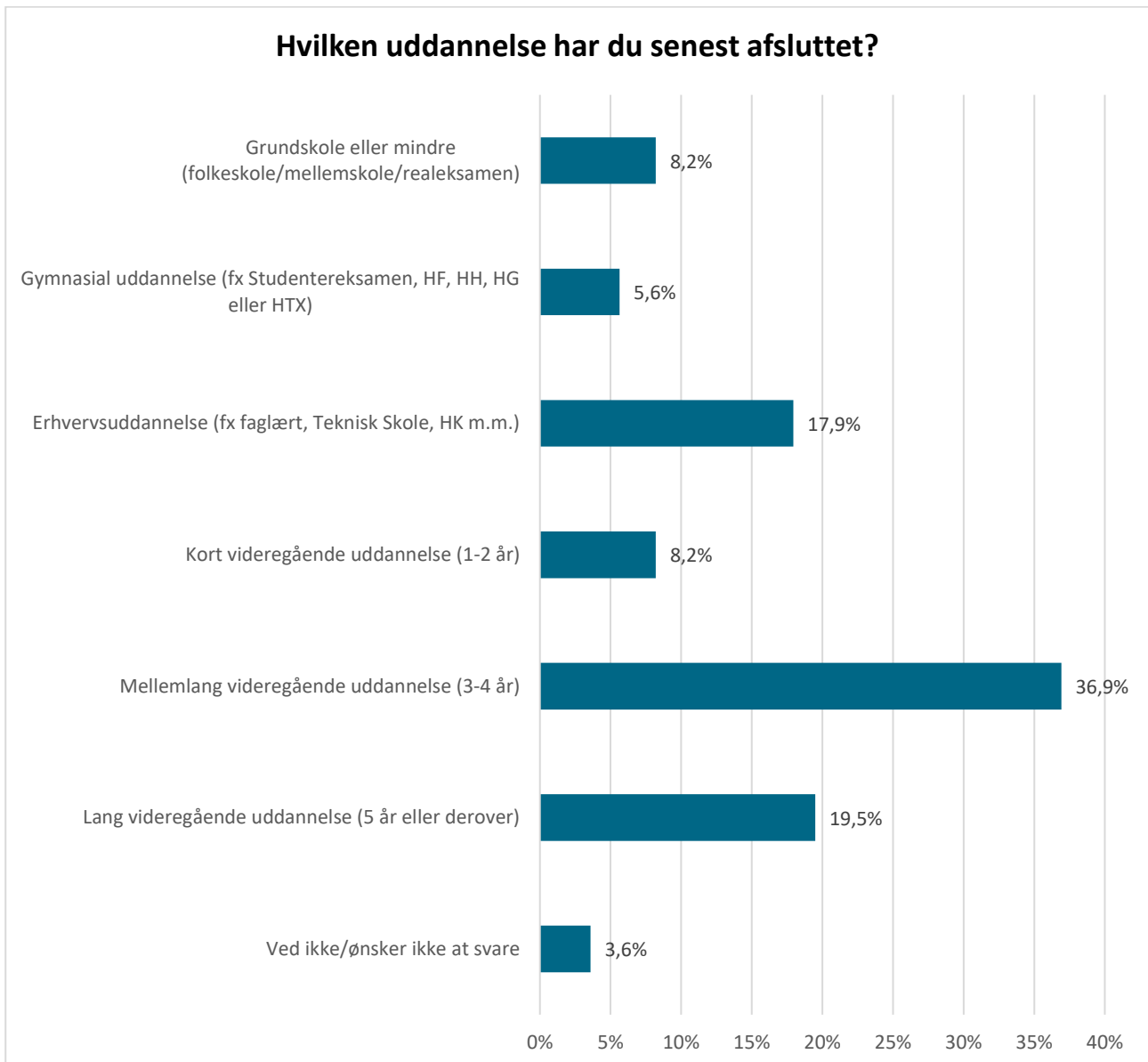
Figur 3.4. Etnisk baggrund

Gennemførte kursister (195 respondenter).

Størstedelen af de gennemførte kursister angiver dansk som etnisk baggrund (97,4 %).

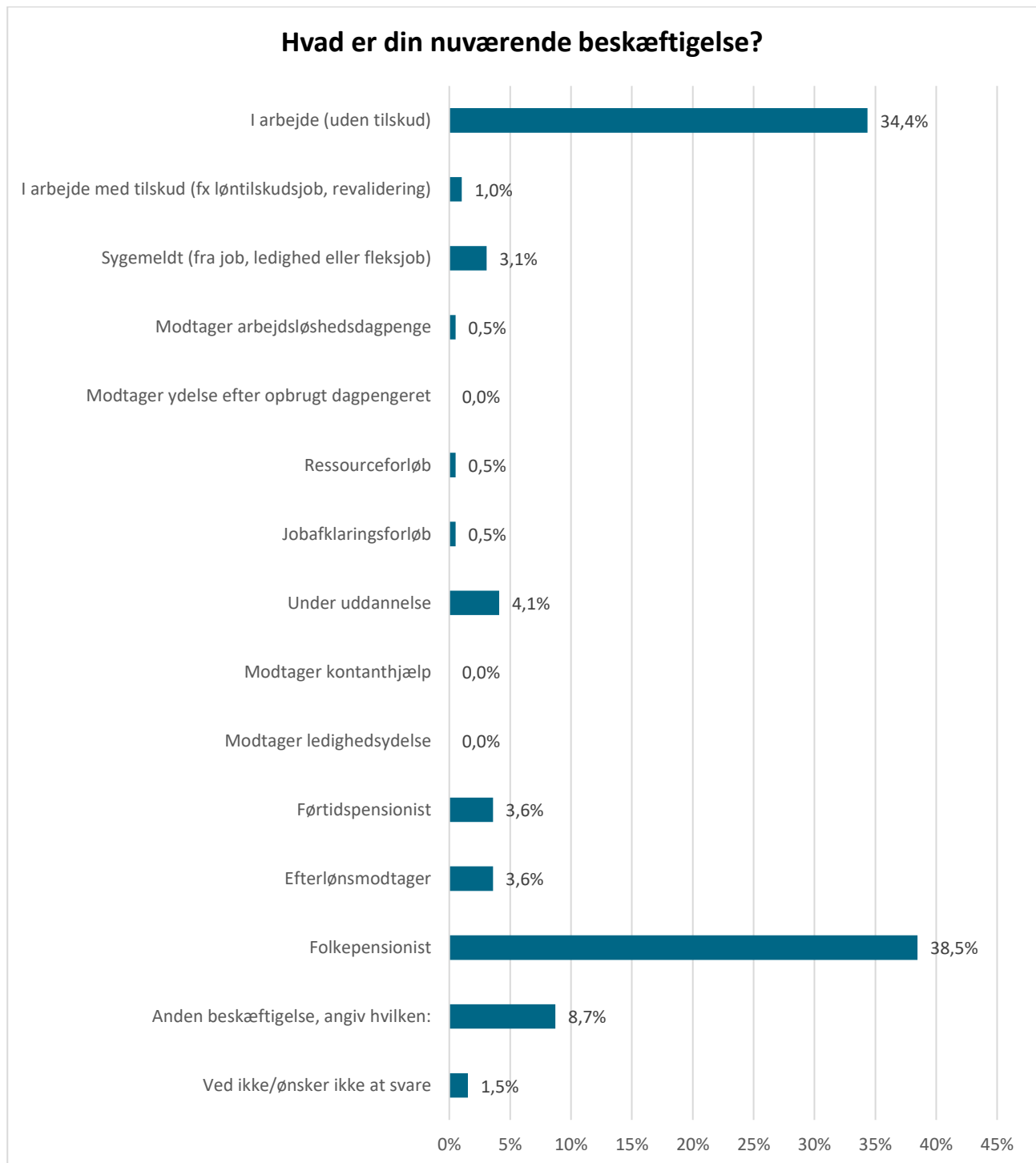
Figur 3.5. Uddannelse

Gennemførte kursister (195 respondenter)

De fleste gennemførte kursister har en mellemlang videregående uddannelse som senest afsluttet uddannelse (36,9 %). Herefter kommer lang videregående uddannelse (19,5 %) og erhvervsuddannelse (17,9 %).

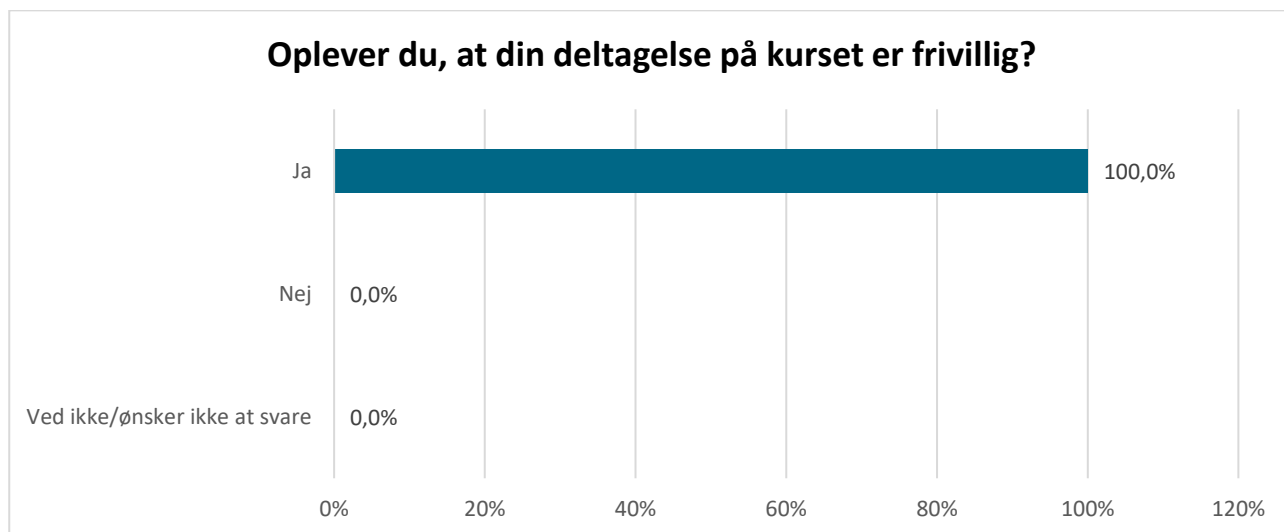
Figur 3.6 Beskæftigelse

Gennemførte kursister (195 respondenter)

42,1 % af kursisterne er folkepensionister eller efterlønsmodtagere, og 34,4 % er i arbejde. 8,7 % har svaret "Anden beskæftigelse", hvor flere angiver, at de er selvstændige.

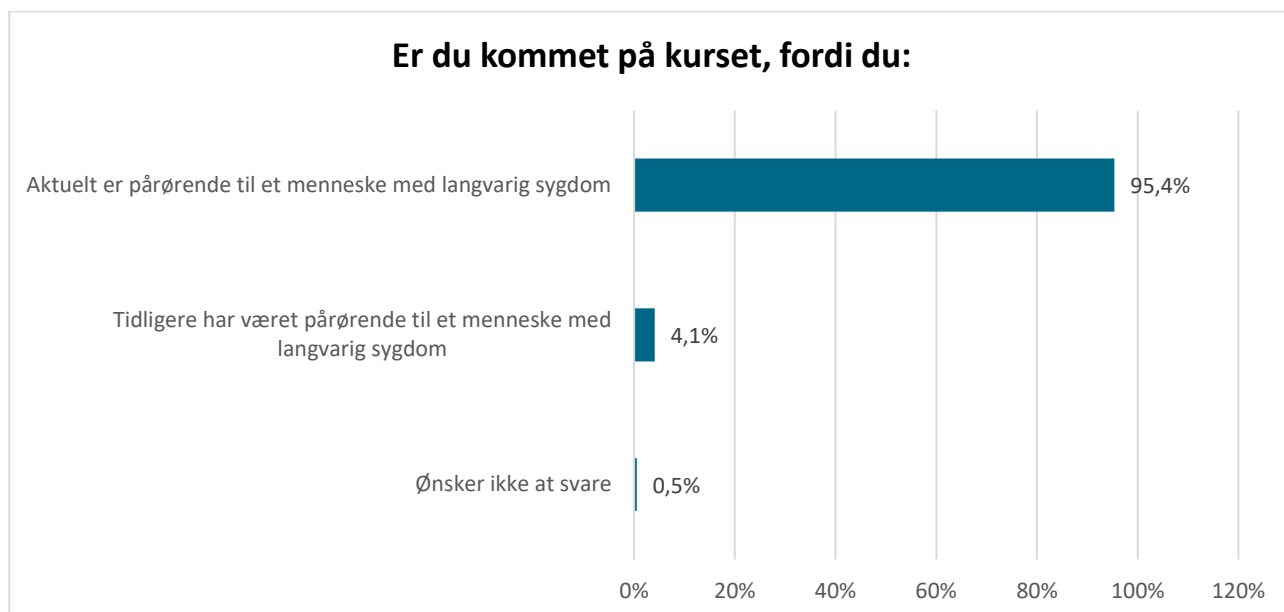
Figur 3.7. Frivillig deltagelse

Gennemførte kursister (195 respondenter)

Alle kursisterne oplever, at de deltager frivilligt på kurset.

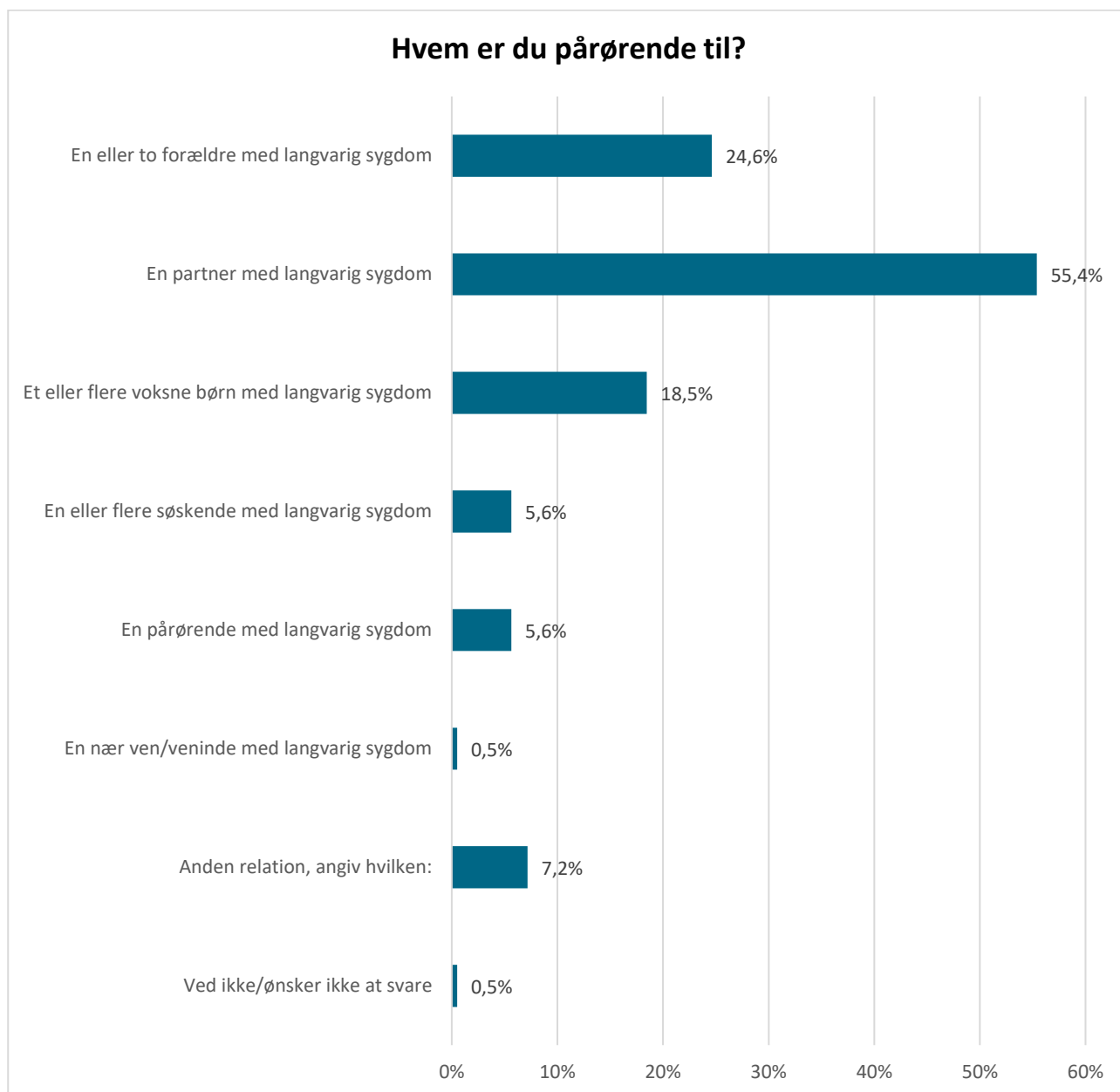
Figur 3.8. Årsag til deltagelse på kurset

Gennemførte kursister (195 respondenter)

Størstedelen af alle gennemførte kursister deltager på kurset, fordi de aktuelt er pårørende til et menneske med langvarig sygdom (95,4 %). 4,1 % af kursisterne har tidligere været pårørende til et menneske med langvarig sygdom.

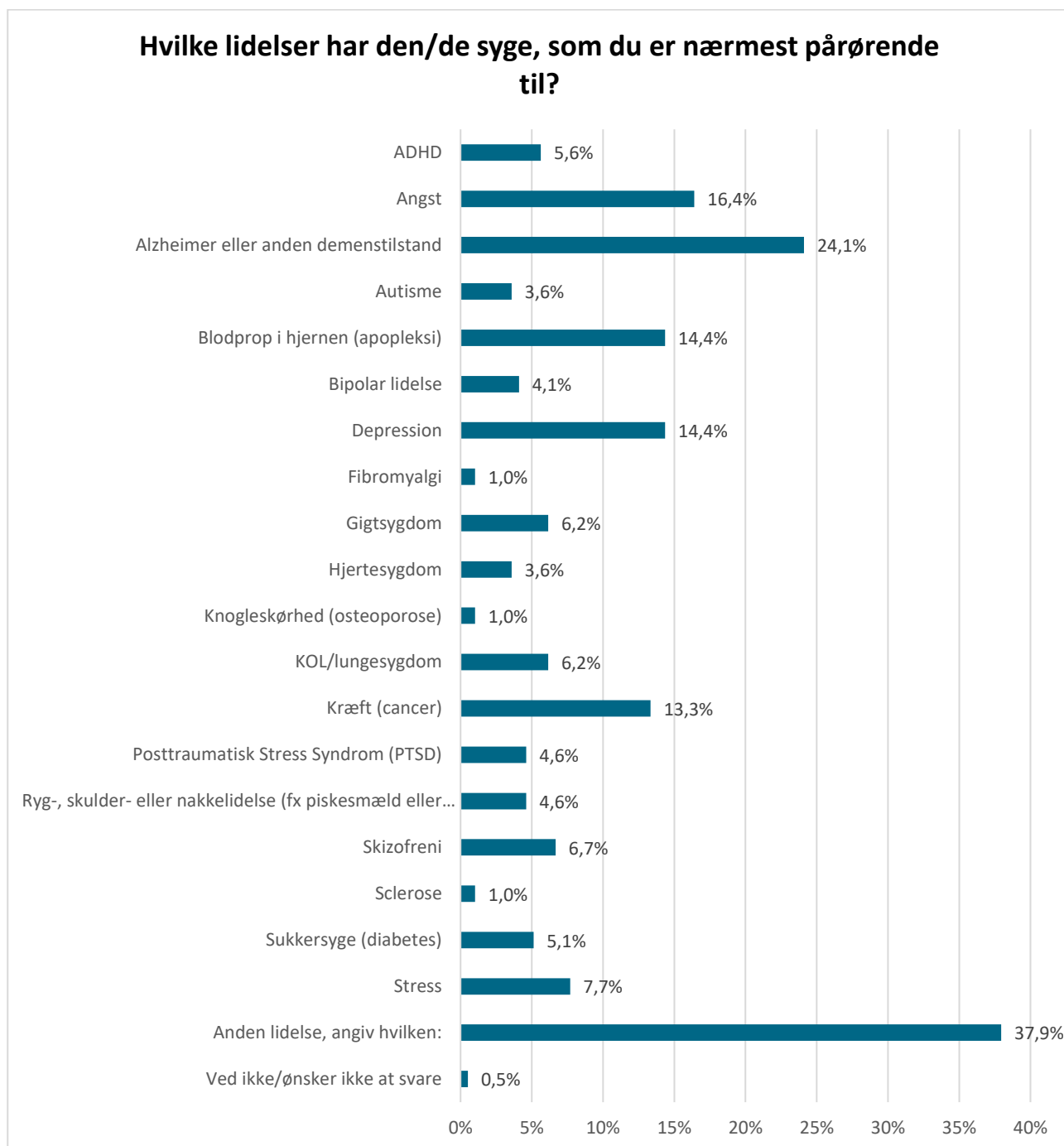
Figur 3.9. Pårørenderelation

Gennemførte kursister (195 respondenter).

Størstedelen af de gennemførte kursister er pårørende til en partner med langvarig sygdom (55,4 %). Næstflest er pårørende til forældre med langvarig sygdom (24,6 %) og dernæst er 18,5 % pårørende til voksne børn med langvarig sygdom. 7,2 % har svaret "Anden relation" og her angiver de fleste, at de er pårørende til et barn med en langvarig sygdom.

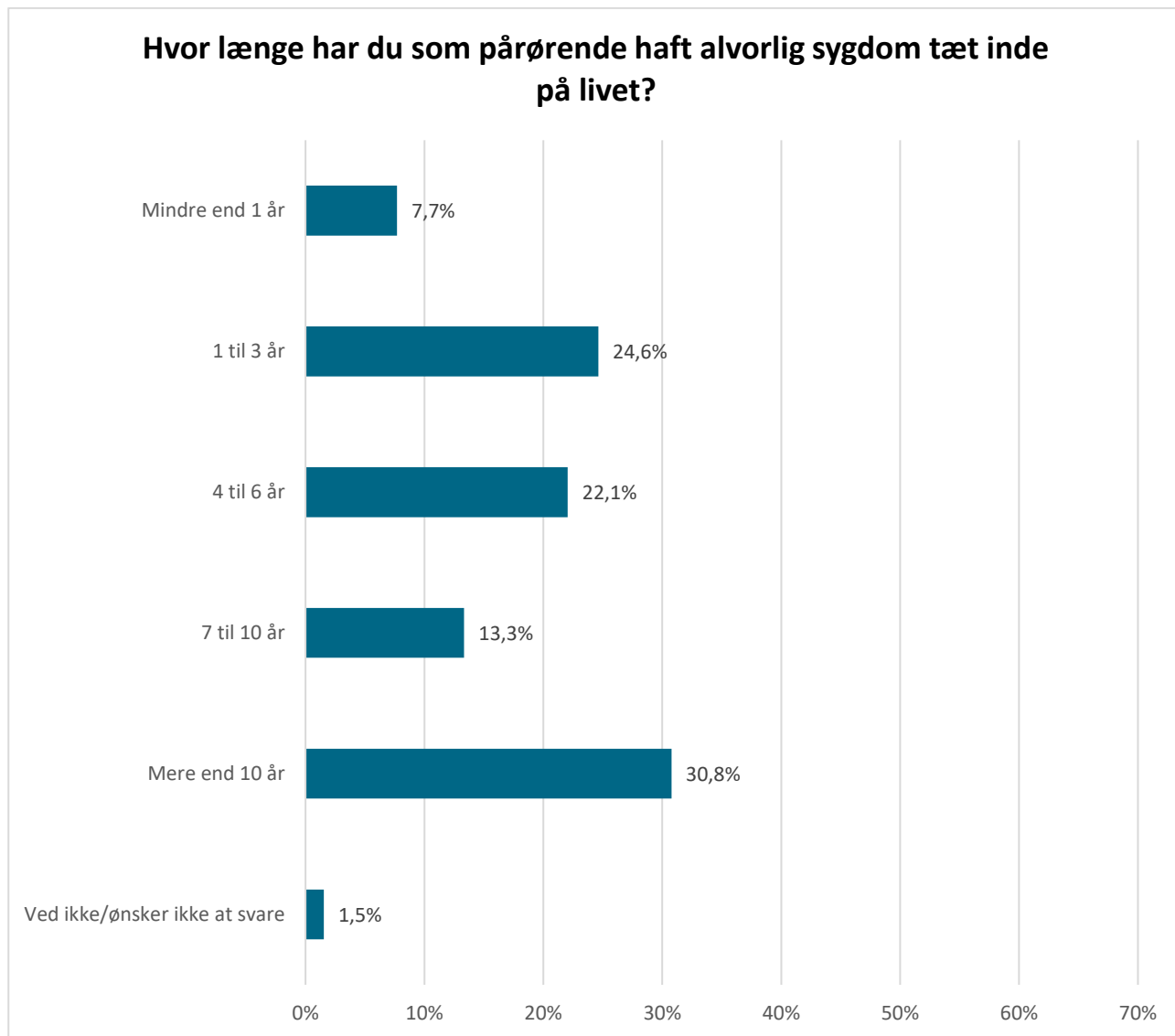
Figur 3.10. Den syges lidelse(r)

Gennemførte kursister (195 respondenter). Respondenterne har haft mulighed for at vælge flere svar.

24,1 % af kursisterne har angivet, at de pårørende til en person med Alzheimer og/eller anden demenstilstand. Herefter har 16,4 % angivet, at de er pårørende til en person, der lider af angst. 14,4 % er pårørende til en person, der er syg efter blodprop i hjernen, og ligeledes svarer 14,4 %, at de er pårørende til en person med depression. De fleste har dog svaret "Anden sygdom" (37,9 %), hvoraf størstedelen angiver Parkinson som den sygdom, deres nærmeste lider af. Ellers nævnes psykiske lidelser som OCD og borderline.

Figur 3.11. Varighed af pårønderrolle

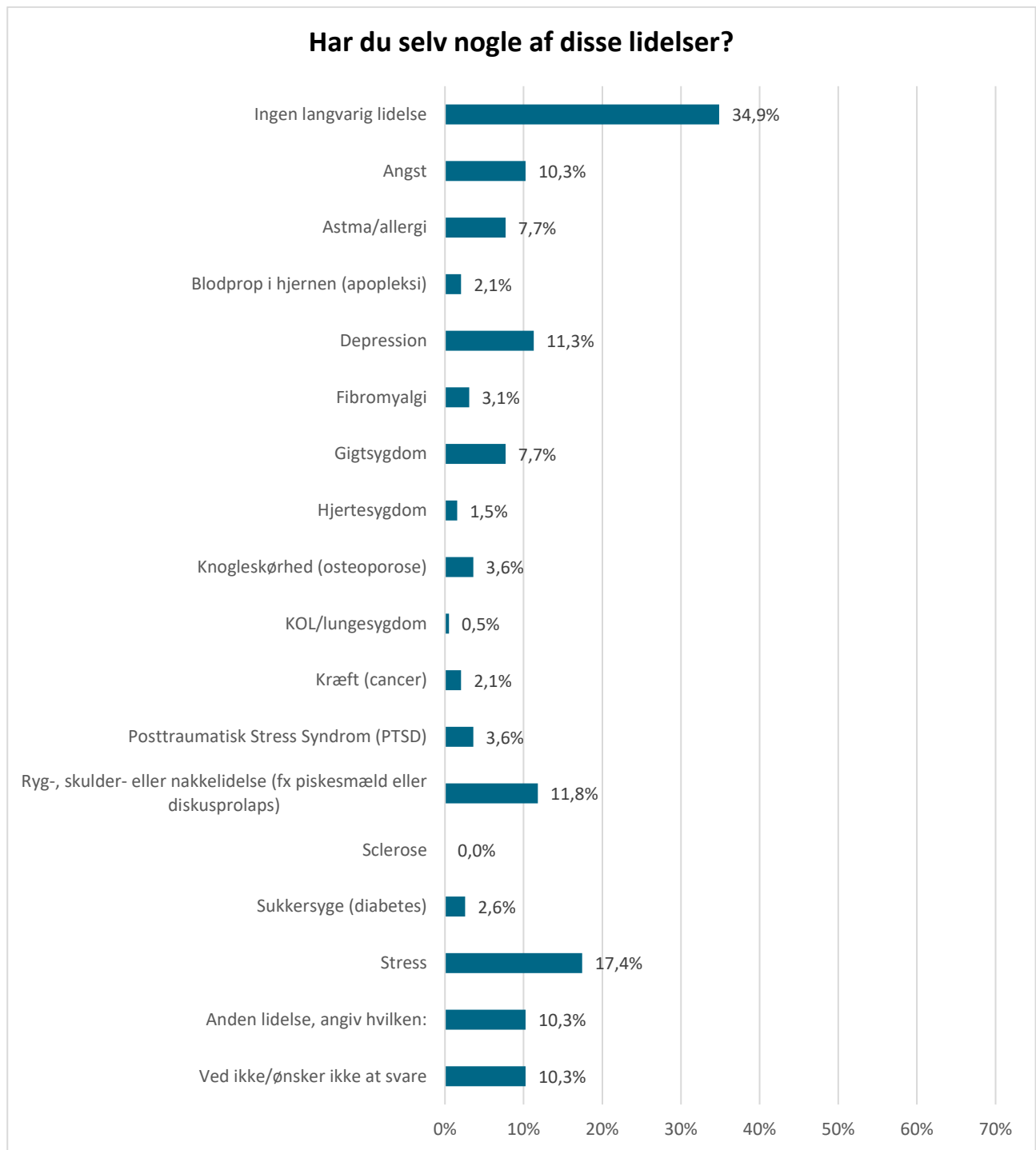

Gennemførte kursister (195 respondenter).

De fleste gennemførte kursister har haft alvorlig sygdom tæt inde på livet i mere end 10 år (30,8 %).

24,6 % har haft alvorlig sygdom tæt inde på livet i 1-3 år.

Figur 3.12. Egen lidelse

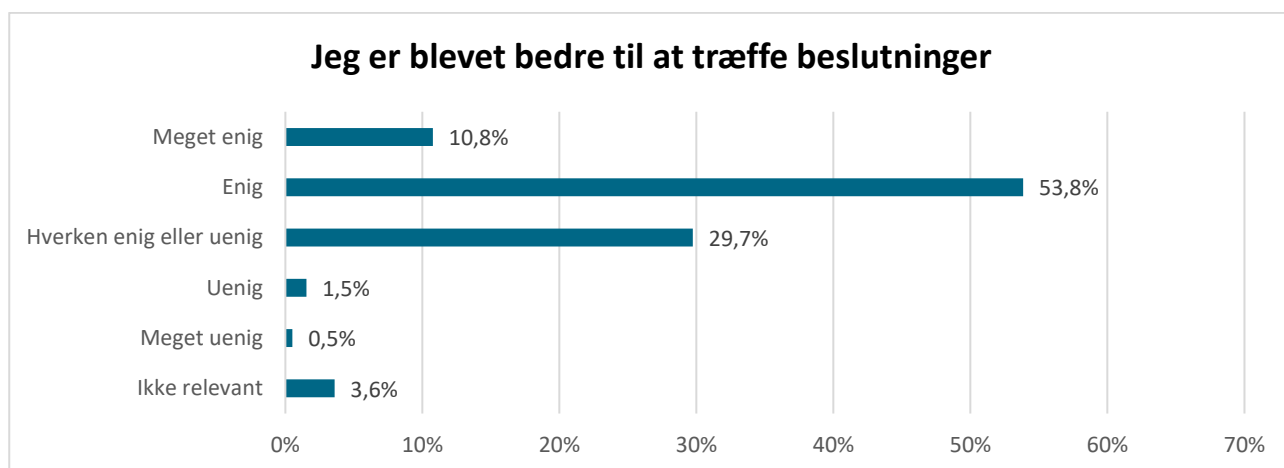
Gennemførte kursister (195 respondenter).

Størstedelen af kursisterne svarer, at de ikke har nogen langvarig lidelse (34,9 %). 17,4 % svarer, at de lider af stress, og 11,8 % svarer, at de har en ryg-, skulder-, eller nakkelidelser.

4. Selvvurderet udbytte af og tilfredshed med kurset

Alle gennemførte kursister er blevet bedt om at erklære sig enige eller uenige i 20 forskellige udsagn vedrørende deres selvopfattede udbytte af kurset samt deres tilfredshed med kursusforløbet. Dette er fx kursisternes vurdering af værktøjer og metoder på kurset eller deres tilfredshed med instruktørerne. Følgende afsnit indeholder et overblik over disse besvarelser.

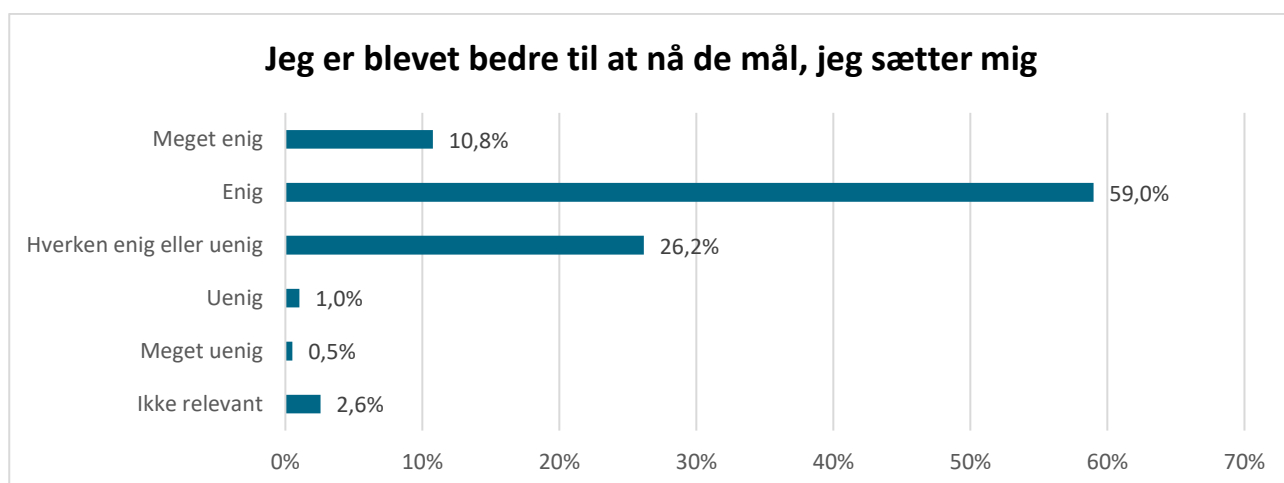
Figur 4.1.

Gennemførte kursister (195 respondenter).

64,6 % af de gennemførte kursister er enige i eller meget enige i, at de er blevet bedre til at træffe beslutninger. 2 % er uenige eller meget uenige i udsagnet.

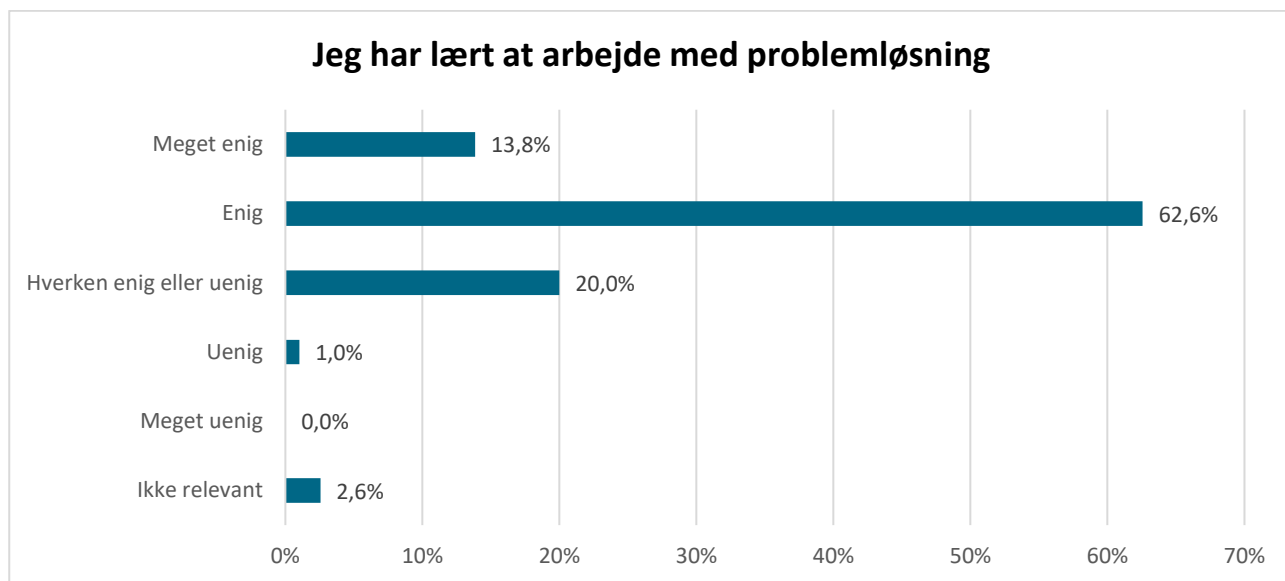
Figur 4.2.

Gennemførte kursister (195 respondenter).

69,8 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at de er blevet bedre til at nå de mål, de sætter sig. 1,5 % af kursisterne er uenige eller meget uenige i udsagnet.

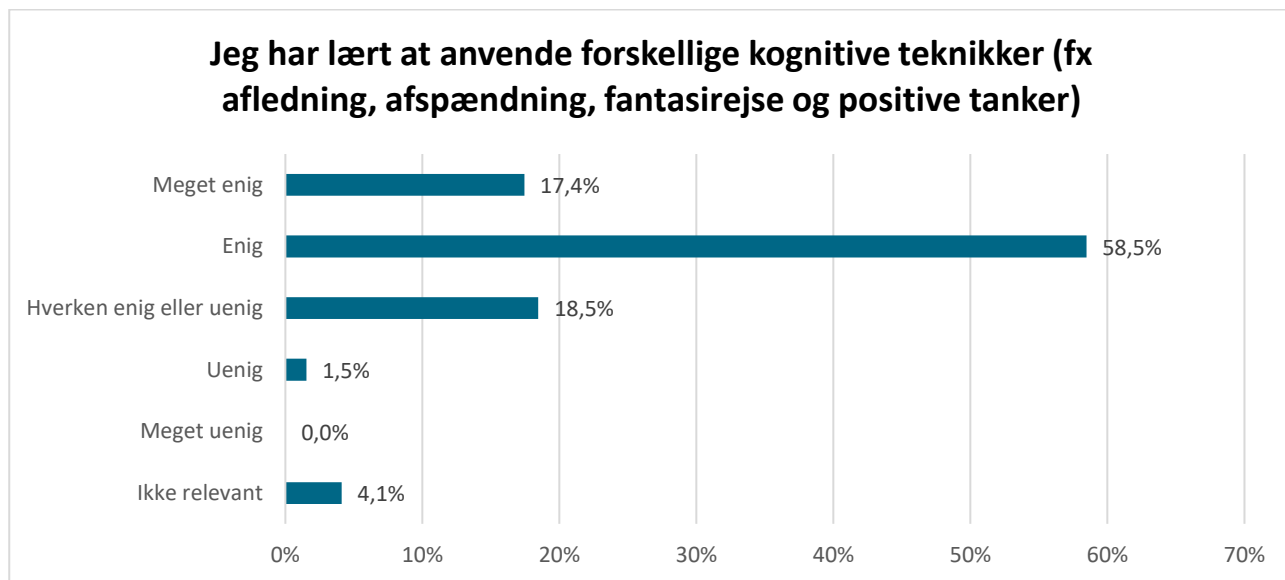
Figur 4.3.

Gennemførte kursister (195 respondenter).

76,4 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at de er blevet bedre til at arbejde med problemløsning. 1 % af kursisterne er uenige i udsagnet, og ingen af kursisterne er meget uenige.

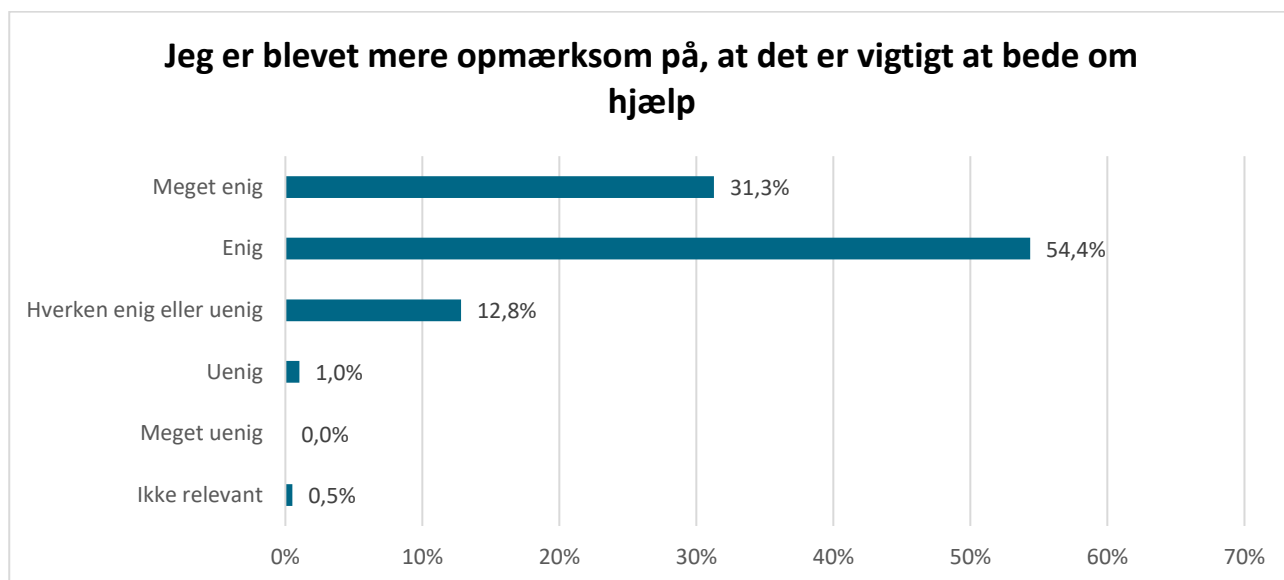
Figur 4.4.

Gennemførte kursister (195 respondenter).

75,9 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at de er blevet bedre til at anvende forskellige kognitive teknikker. 1,5 % er uenige i udsagnet, hvorimod ingen af kursisterne er meget uenige.

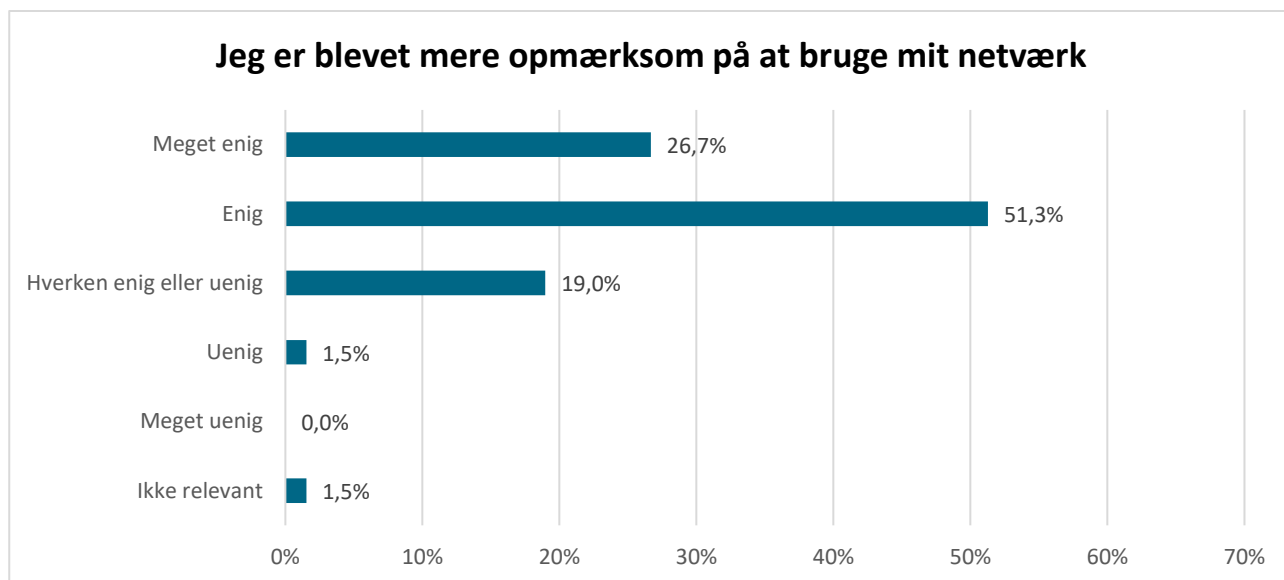
Figur 4.5.

Gennemførte kursister (195 respondenter).

85,7 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at de er blevet mere opmærksomme på vigtigheden i at bede om hjælp. 1 % af kursisterne er uenige i udsagnet, hvorimod ingen af kursisterne er meget uenige i dette.

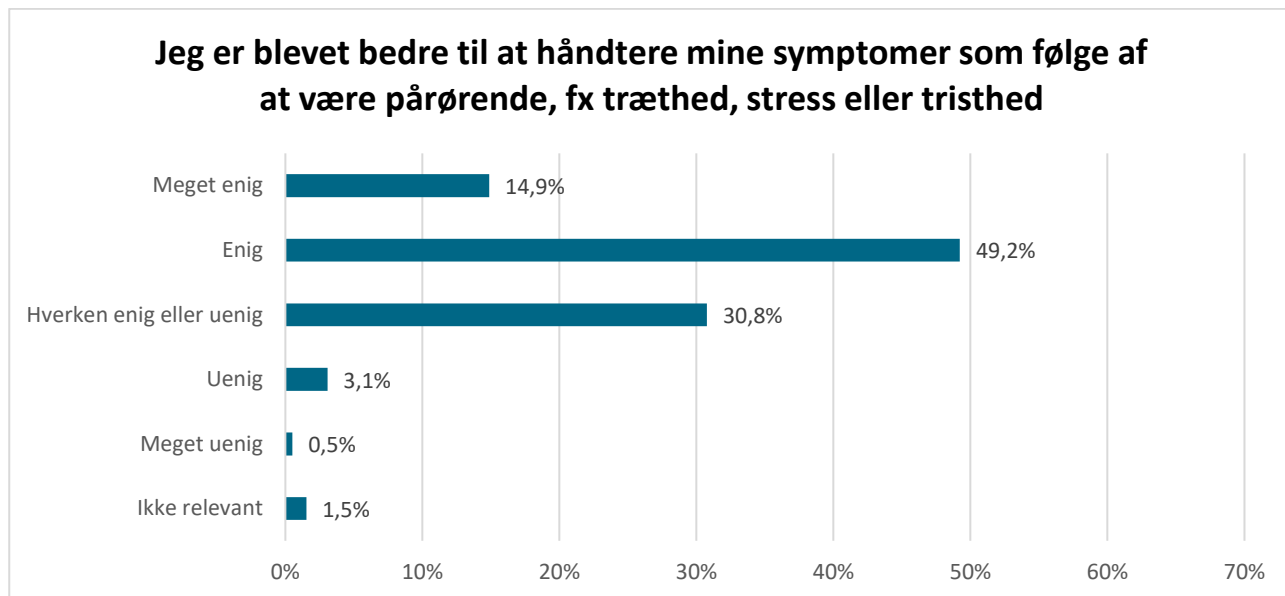
Figur 4.6.

Gennemførte kursister (195 respondenter).

78 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at de er blevet mere opmærksomme på, at det er vigtigt at bruge sit netværk. 1,5 % af kursisterne er uenige i udsagnet, og ingen af kursisterne er meget uenige i dette.

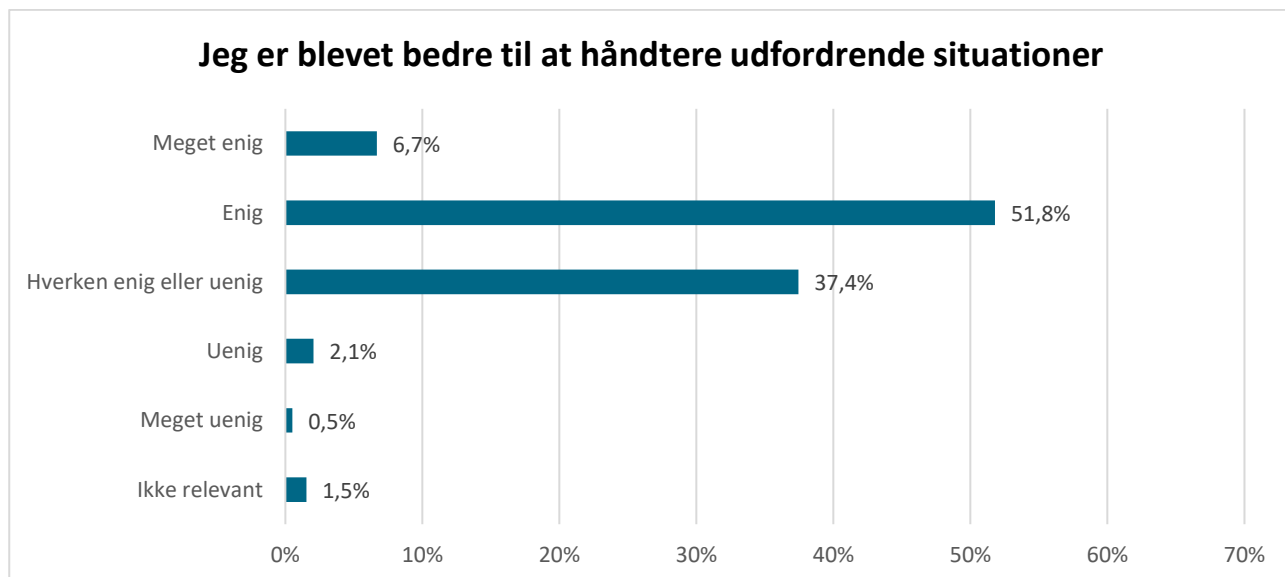
Figur 4.7.

Gennemførte kursister (195 respondenter).

64,1 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at de er blevet bedre til at håndtere deres symptomer som følge af at være pårørende. 3,6 % er uenige eller meget uenige i udsagnet. 30,8 % af kursisterne angiver dog også, at de hverken er enige eller uenige i udsagnet.

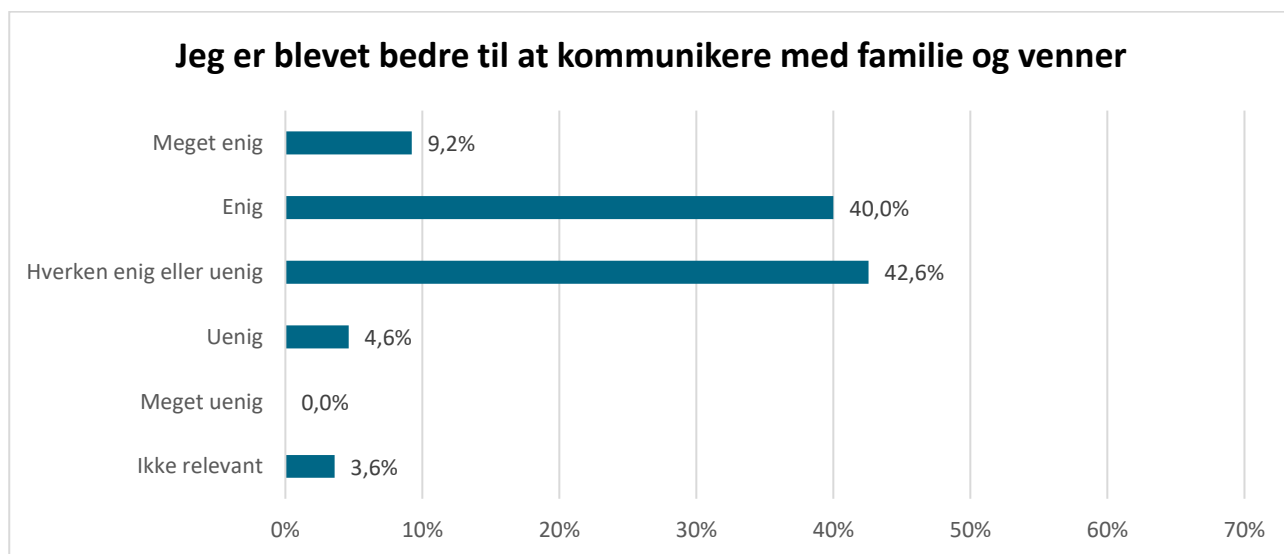
Figur 4.8.

Gennemførte kursister (195 respondenter).

58,5 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at de er blevet bedre til at håndtere udfordrende situationer, mens 2,6 % er uenige eller meget uenige i udsagnet. 37,4 % af kursisterne angiver dog også, at de hverken er enige eller uenige i udsagnet.

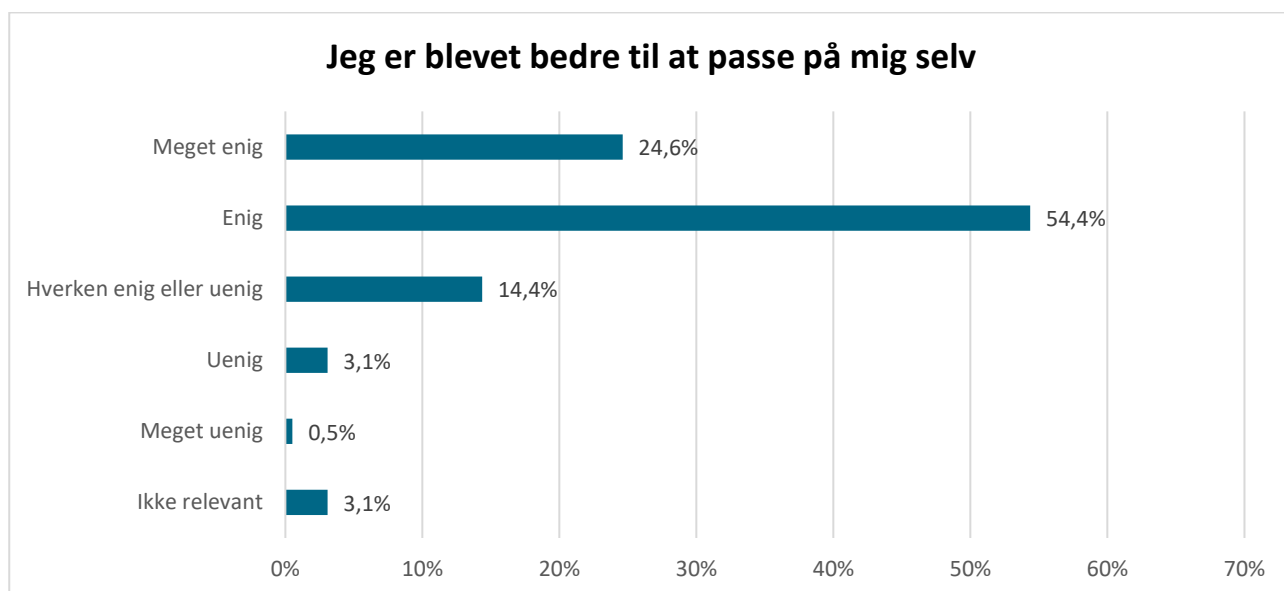
Figur 4.9.

Gennemførte kursister (195 respondenter).

49,2 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at de er blevet bedre til at kommunikere med familie og venner. 4,6 % af kursisterne er uenige i udsagnet, mens ingen af kursisterne har svaret, at de er meget uenige i udsagnet. 42,6 % af kursisterne angiver dog også, at de hverken er enige eller uenige i udsagnet.

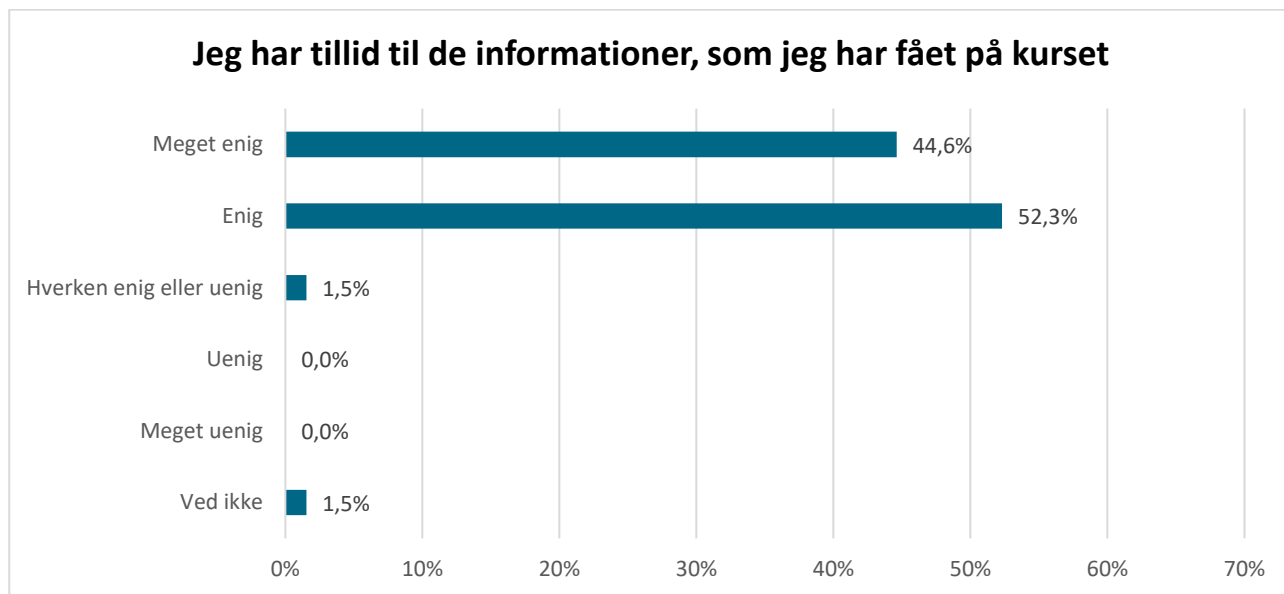
Figur 4.10.

Gennemførte kursister (195 respondenter).

79 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at de er blevet bedre til at passe på sig selv, fx ved at prioritere tid til sig selv, at gøre noget der 'tanker dem op' og ved at huske egne behov. 3,6 % af kursisterne er uenige eller meget uenige i udsagnet.

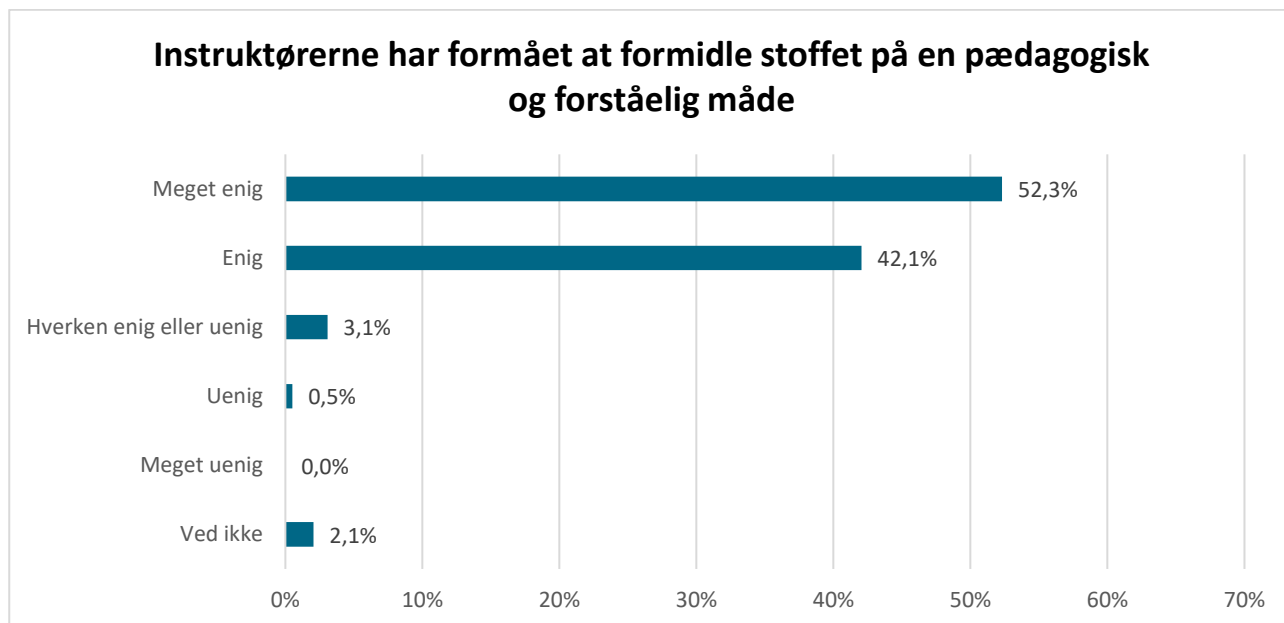
Figur 4.11.

Gennemførte kursister (195 respondenter)

96,9 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at de har tillid til informationer og anvisninger, som de har fået på kurset. Ingen af kursisterne er uenige eller meget i udsagnet.

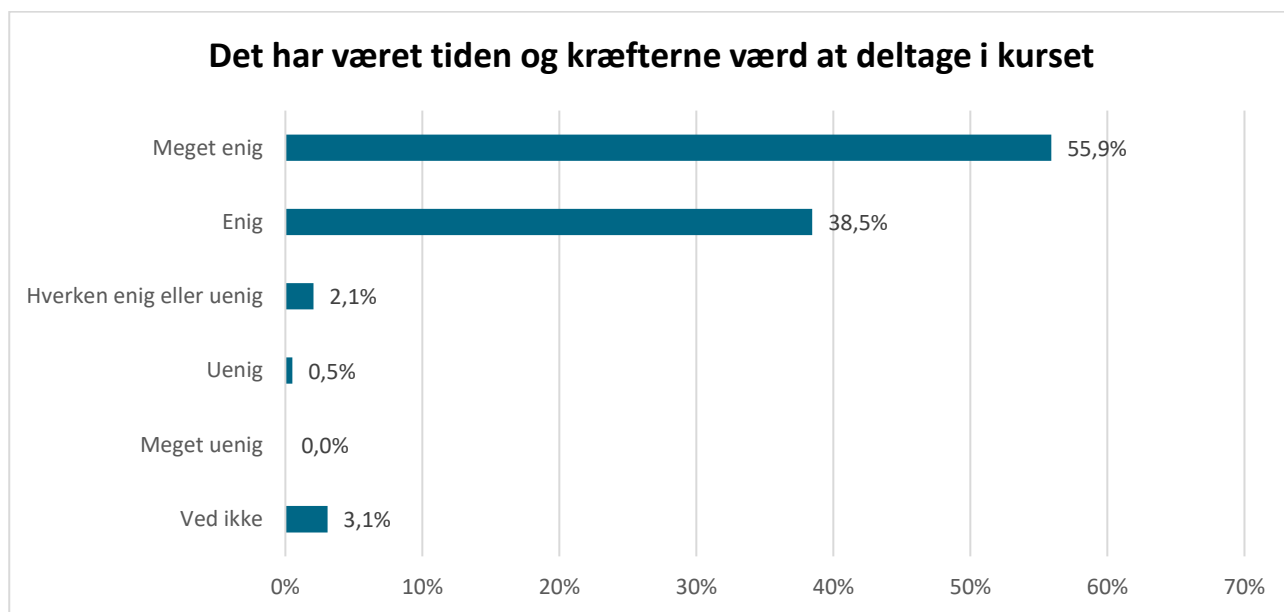
Figur 4.12.

Gennemførte kursister (195 respondenter)

94,4 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at instruktørerne har formået at formidle stoffet på en pædagogisk og forståelig måde. 0,5 % af kursisterne er uenige i udsagnet, mens ingen af kursisterne er meget uenige i dette.

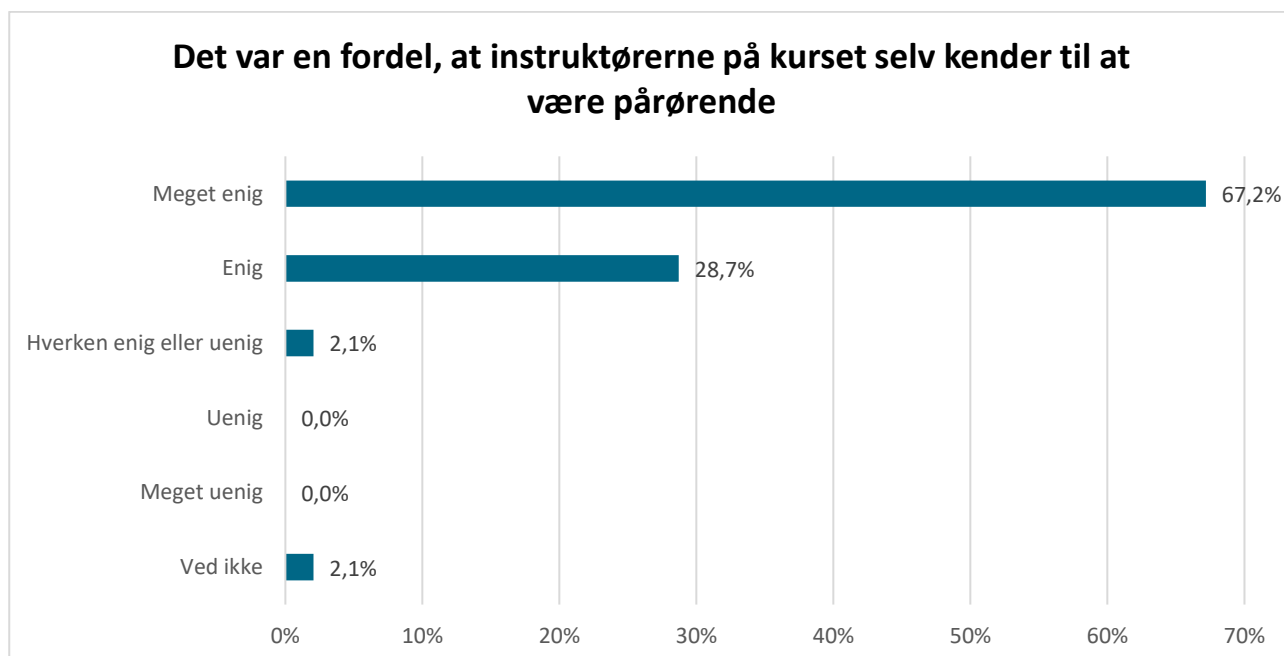
Figur 4.13.

Gennemførte kursister (195 respondenter)

94,4 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at det har været tiden og kræfterne værd at deltage i kurset. 0,5 % af kursisterne er uenige i udsagnet, og ingen af kursisterne er meget uenige i dette.

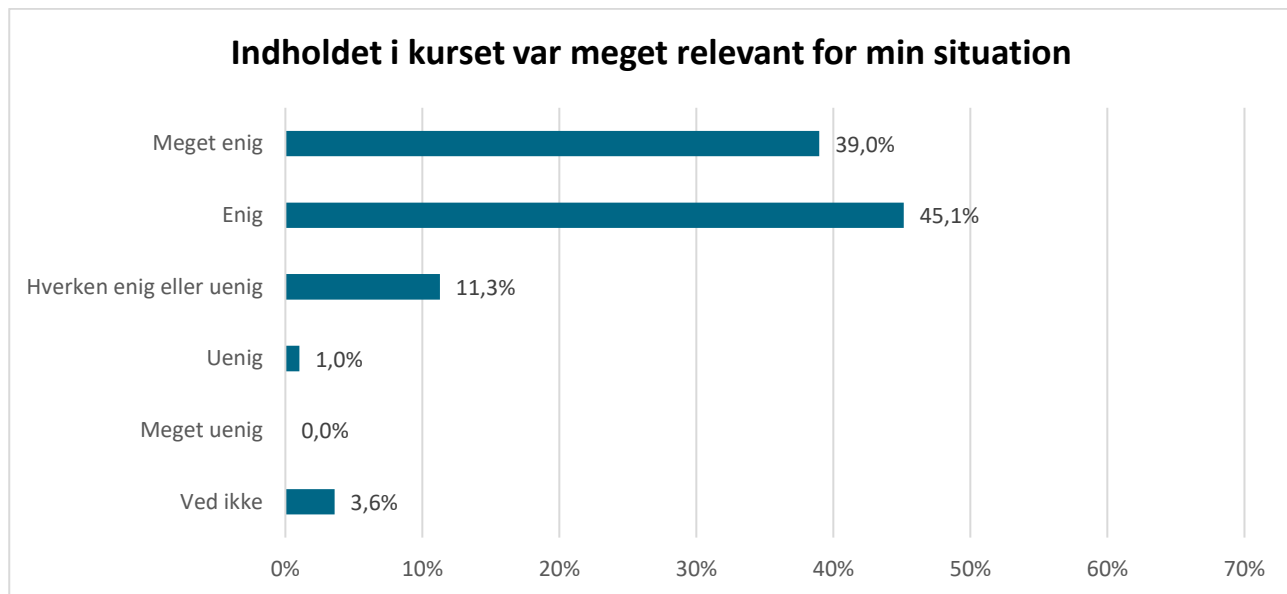
Figur 4.14.

Gennemførte kursister (195 respondenter).

95,9 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at det var en fordel, at instruktørerne selv kender til det at være pårørende. Ingen af kursisterne er uenige eller meget uenige i udsagnet.

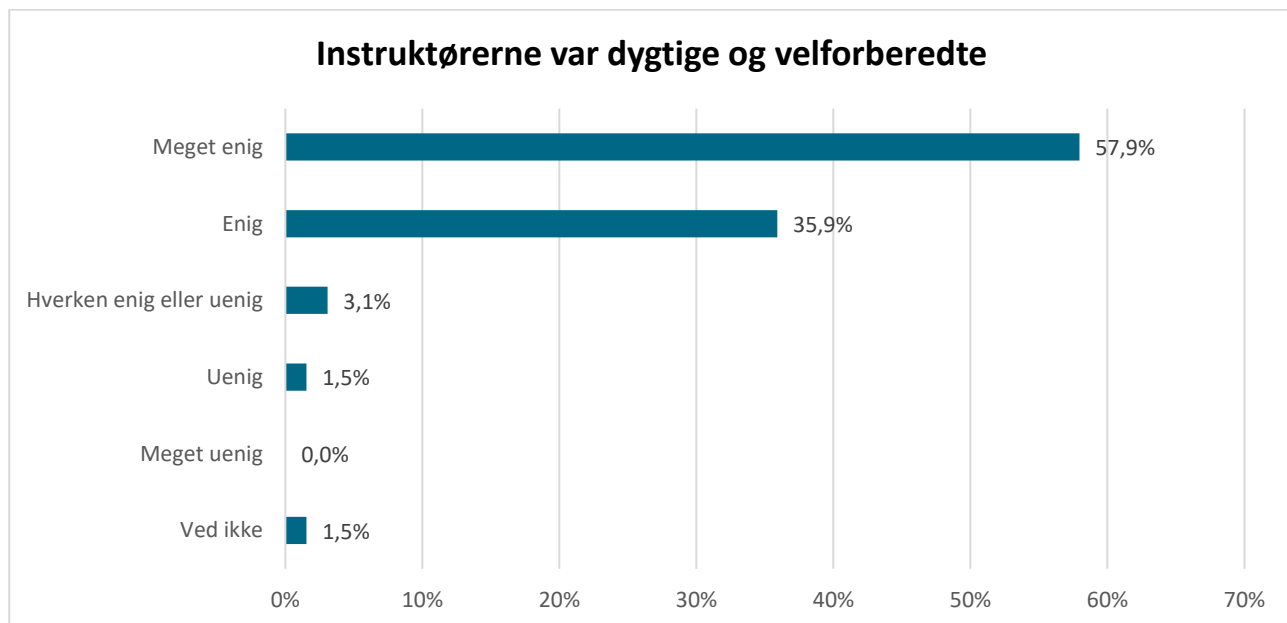
Figur 4.15.

Gennemførte kursister (195 respondenter).

84,1 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at indholdet i kurset var meget relevant for deres situation. 1 % af kursisterne er uenige i udsagnet, hvorimod ingen af kursisterne er meget uenige i dette.

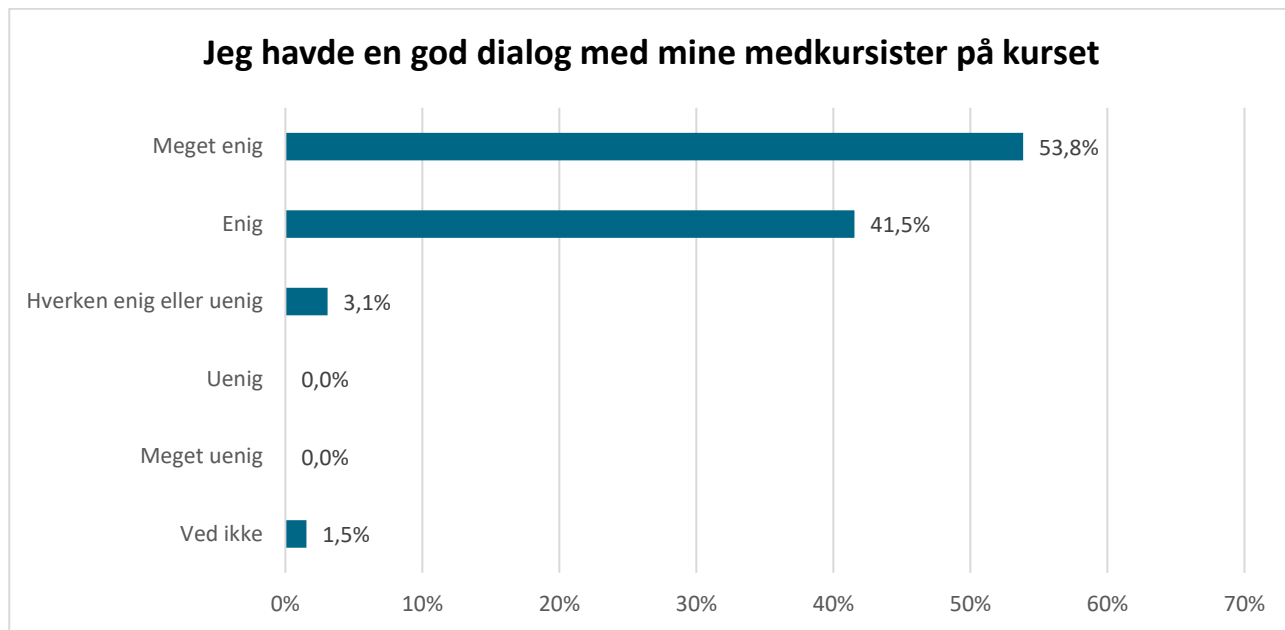
Figur 4.16.

Gennemførte kursister (195 respondenter).

93,8 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at instruktørerne var dygtige og velforberejede. 1,5 % af kursisterne er uenige i udsagnet, og ingen af kursisterne er meget uenige i dette.

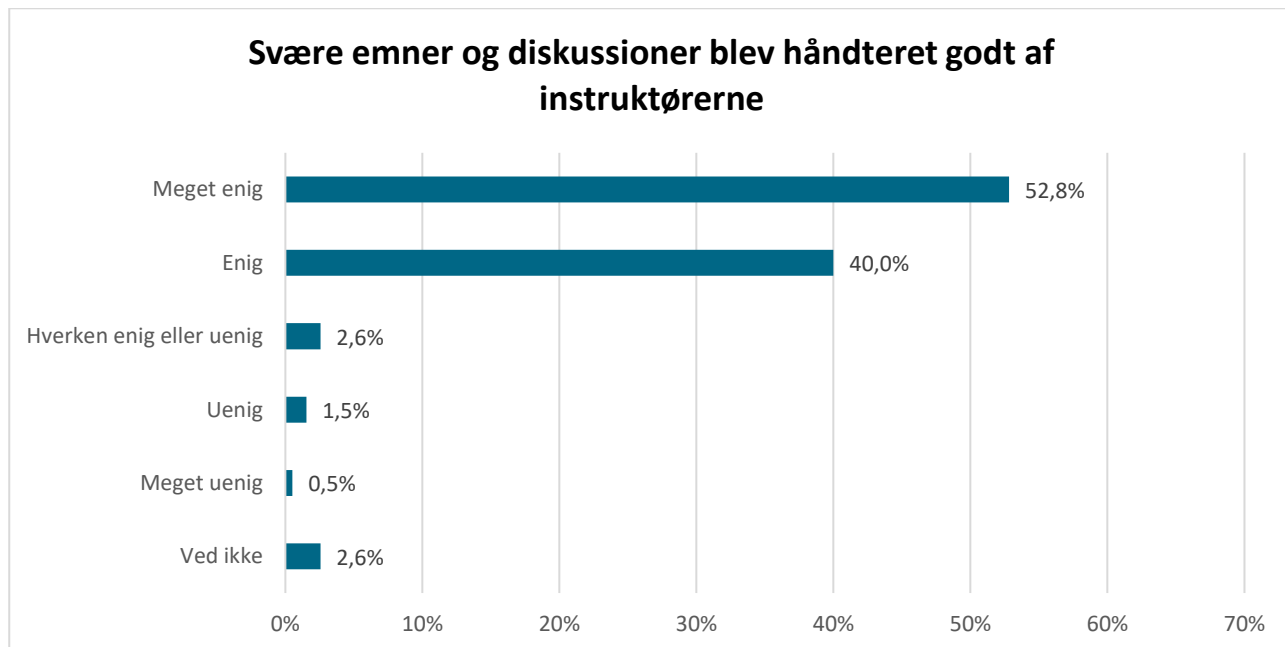
Figur 4.17.

Gennemførte kursister (195 respondenter)

95,3 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at de havde en god dialog med deres medkursister. Ingen af kursisterne er uenige eller meget uenige i udsagnet.

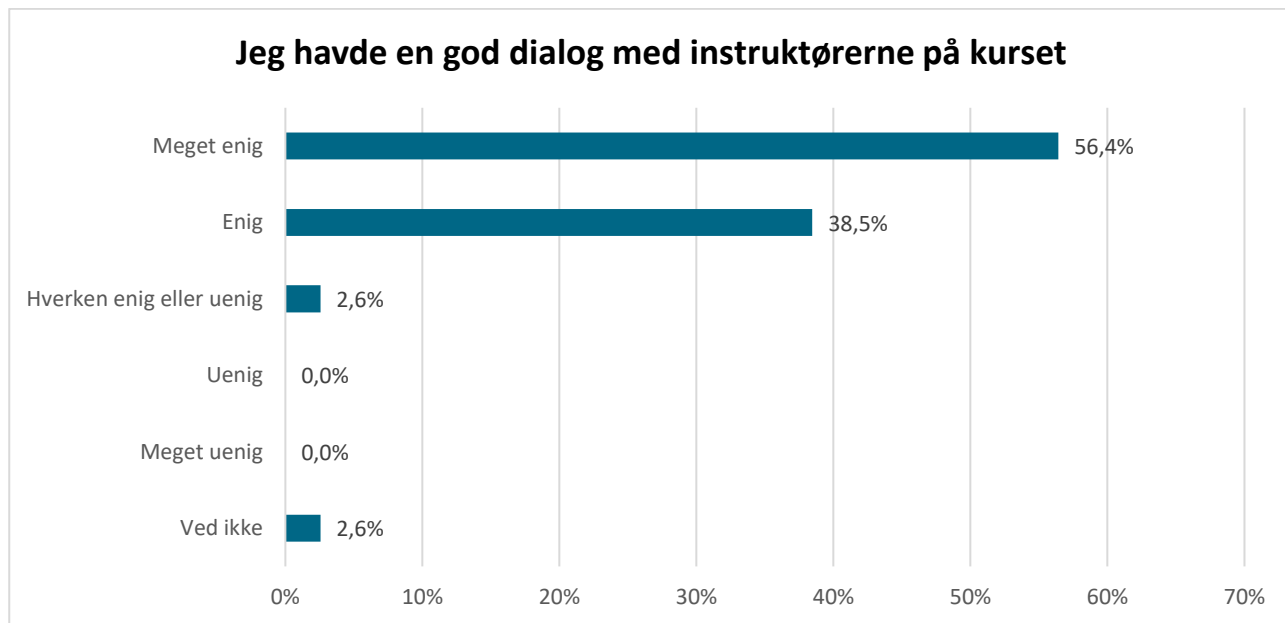
Figur 4.18.

Gennemførte kursister (195 respondenter).

92,8 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at svære emner og diskussioner blev håndteret godt af instruktørerne. 2 % af kursisterne er uenige eller meget uenige i udsagnet.

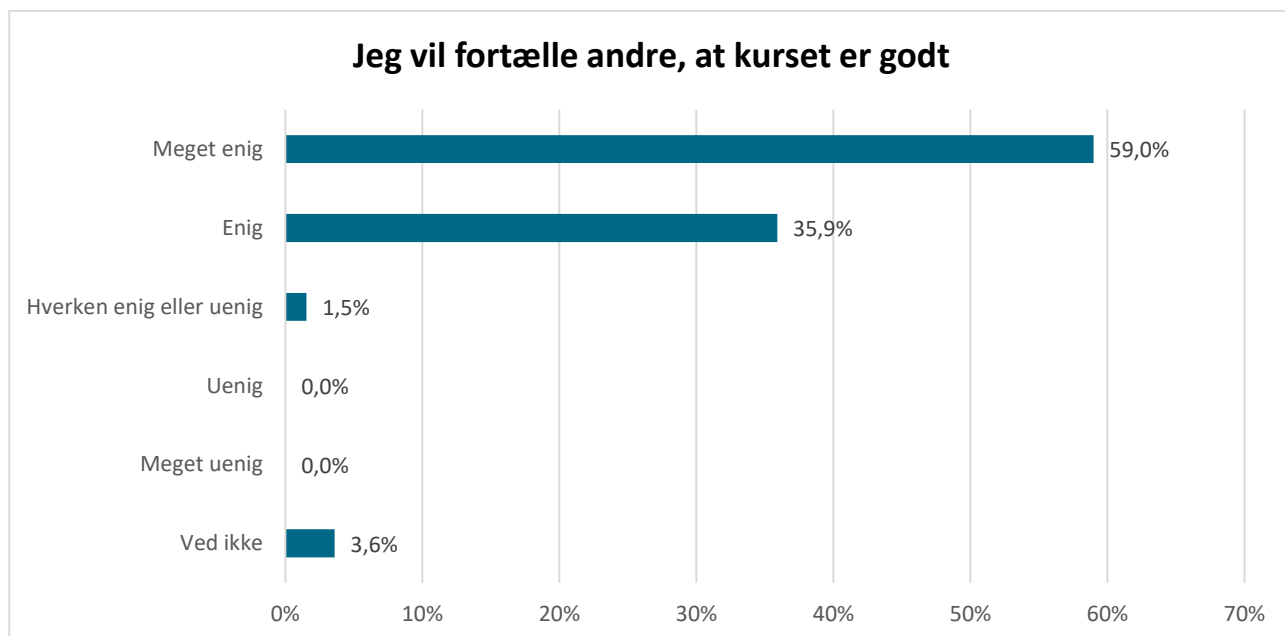
Figur 4.19.

Gennemførte kursister (195 respondenter).

94,9 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at de havde en god dialog med instruktørerne på kurset. Ingen af kursisterne er uenige eller meget uenige i udsagnet.

Figur 4.20.

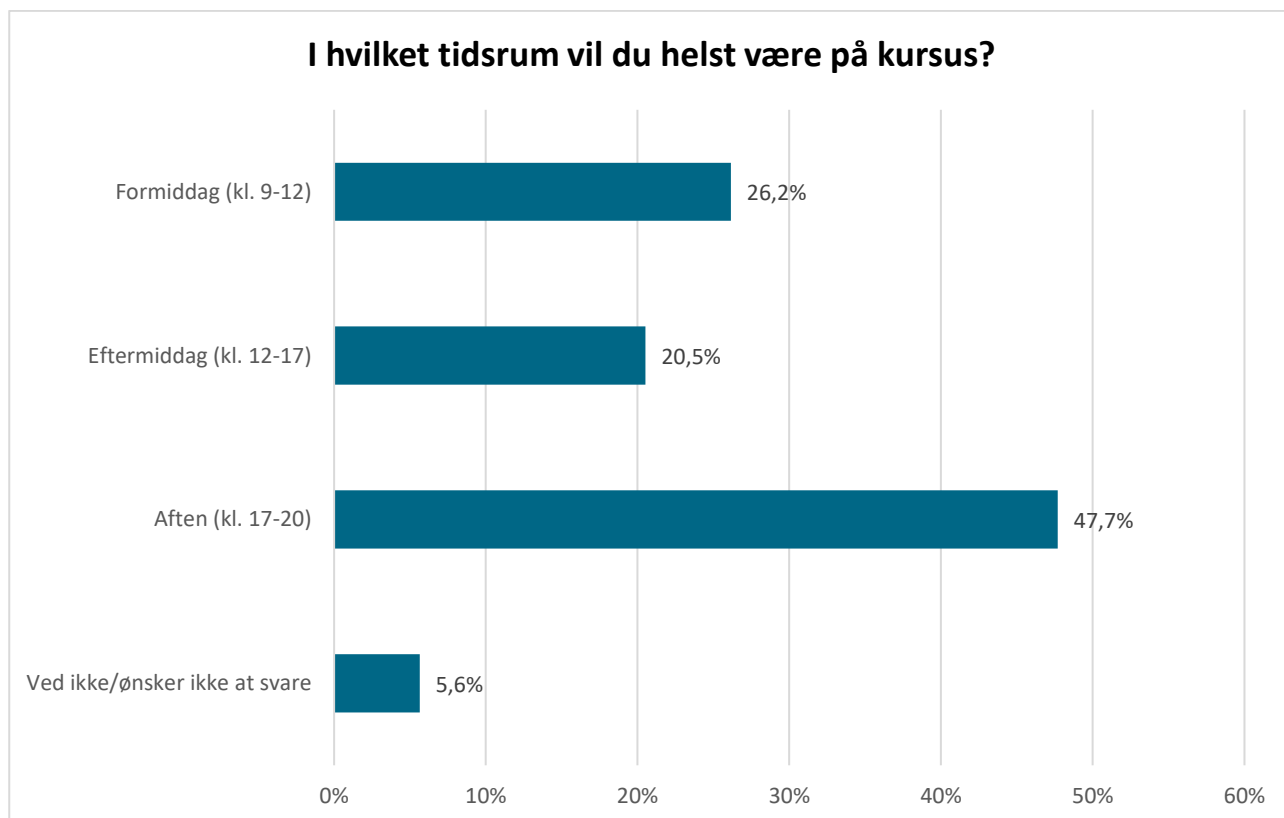
Gennemførte kursister (195 respondenter).

94,9 % af kursisterne er enige eller meget enige i, at de vil fortælle andre, at kurset er godt. Ingen af kursisterne er uenige eller meget uenige i udsagnet.

5. Praktiske forhold

Alle gennemførte kursister er blevet spurgt om deres tilfredshed med tidspunktet for afholdelse af kurset, hvordan de har fået kendskab til kurset, samt hvilken kommunikation de har haft med koordinator forud for kursusstart. Følgende afsnit indeholder et overblik over disse besvarelser.

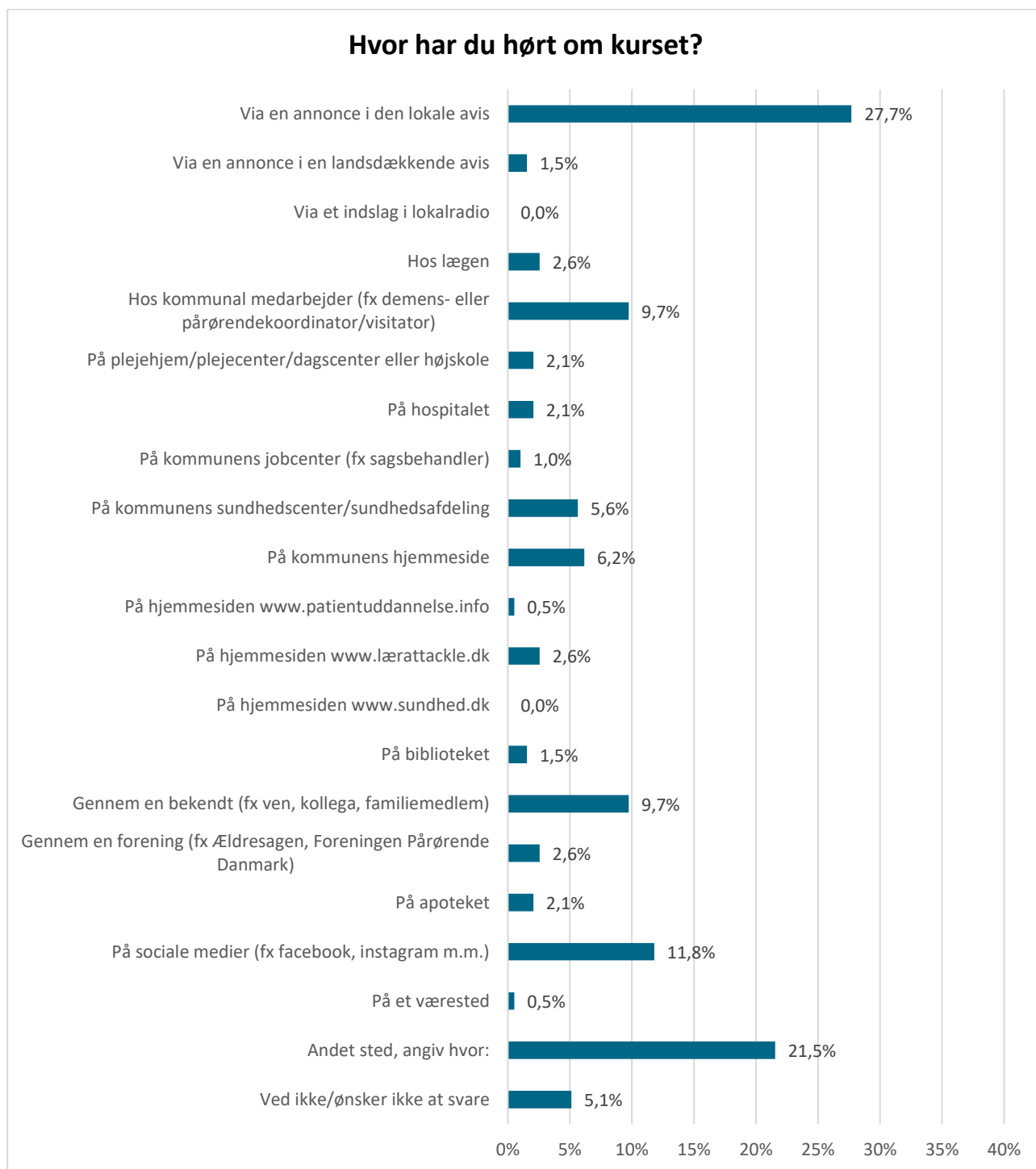
Figur 5.1. Foretrukket tidspunkt

Gennemførte kursister (195 respondenter).

De fleste gennemførte kursister vil helst være på kursus om aftenen (47,7 %). Næstflest foretrækker at være på kurset om formiddagen (26,2 %), og 20,5 % af kursisterne vil helst være på kurset om eftermiddagen.

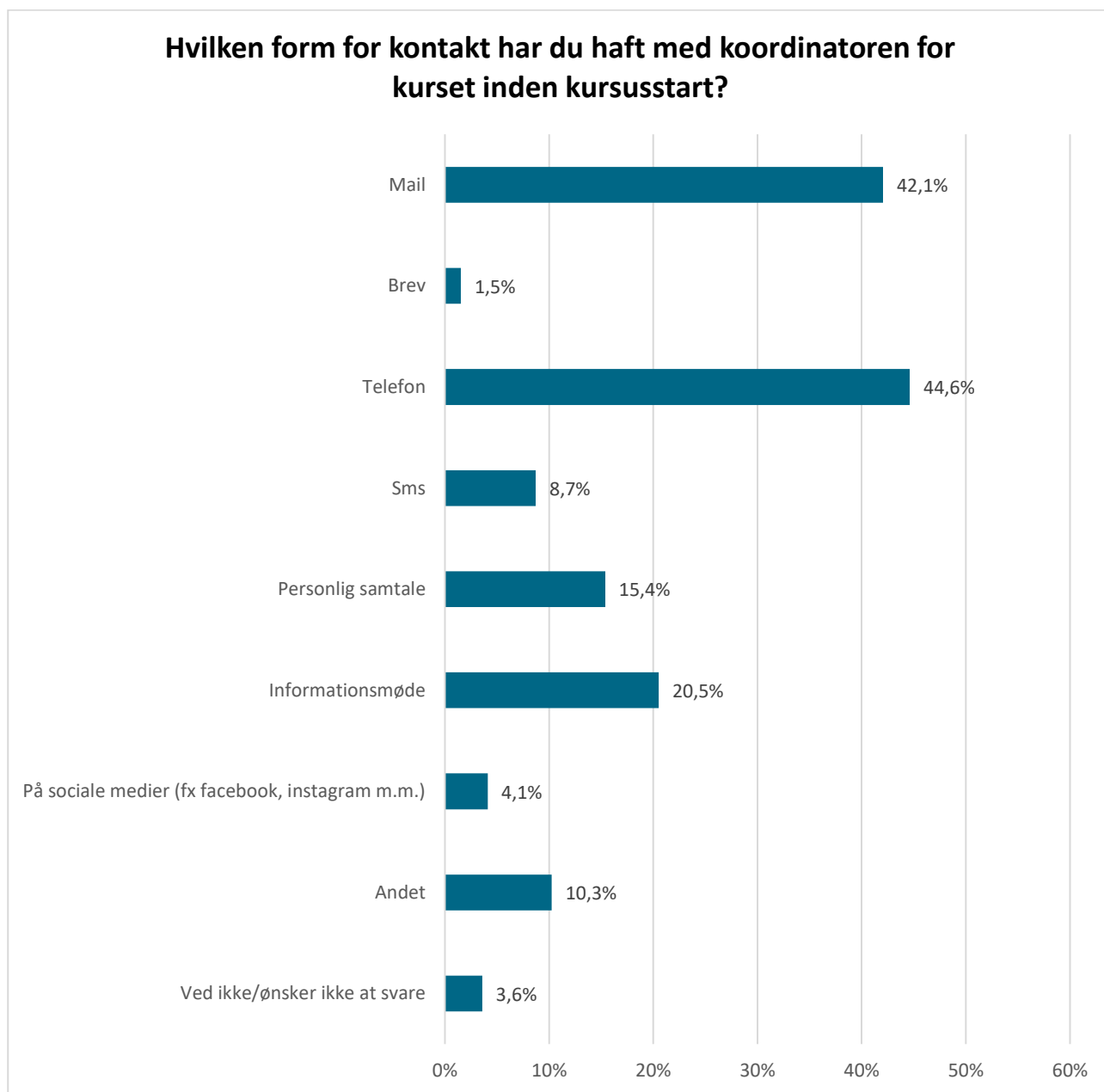
Figur 5.2. Kendskab til kurset

Gennemførte kursister (195 respondenter). Respondenterne har haft mulighed for at vælge flere svarmuligheder.

De fleste gennemførte kursister har hørt om kurset gennem en annonce i den lokale avis (27,7 %) eller på de sociale medier (11,8 %). 21,5 % svarer dog, at de har hørt om kurset andet sted. Her er de hyppigste svar, at de har hørt om kurset i arbejdsmæssige sammenhænge, på hjemmesiden frivilligjob.dk eller via en google-søgning.

Figur 5.3. Kontakt med koordinator

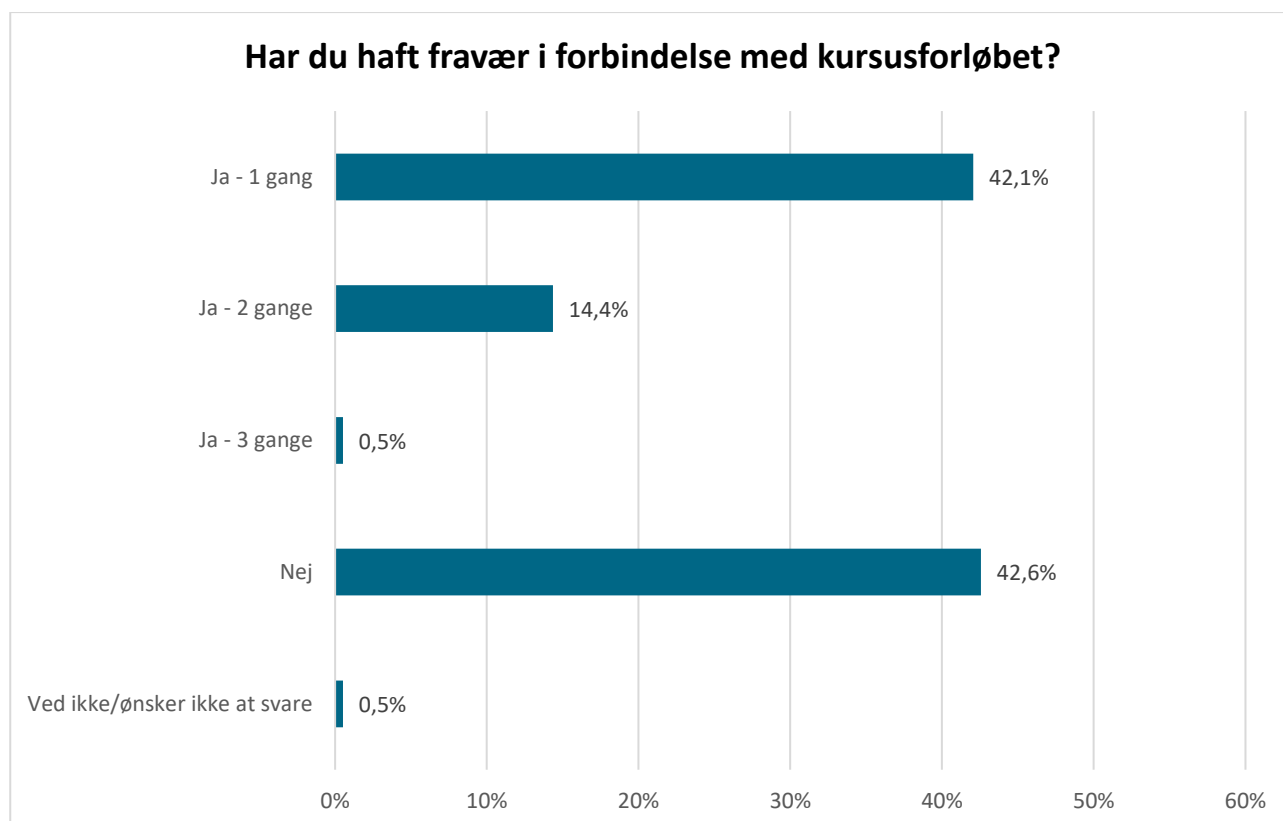
Gennemførte kursister (195 respondenter). Respondenterne har haft mulighed for at vælge flere svarmuligheder.

De fleste gennemførte kursister har været i kontakt med koordinatoren forud for kursusstart over telefon (44,6 %) eller over mail (42,1 %).

6. Fravær

Alle gennemførte kursister er blevet spurgt om, hvor meget fravær de har haft i løbet af kursusforløbet og om årsagerne til eventuelt fravær. Følgende afsnit indeholder et overblik over disse besvarelser.

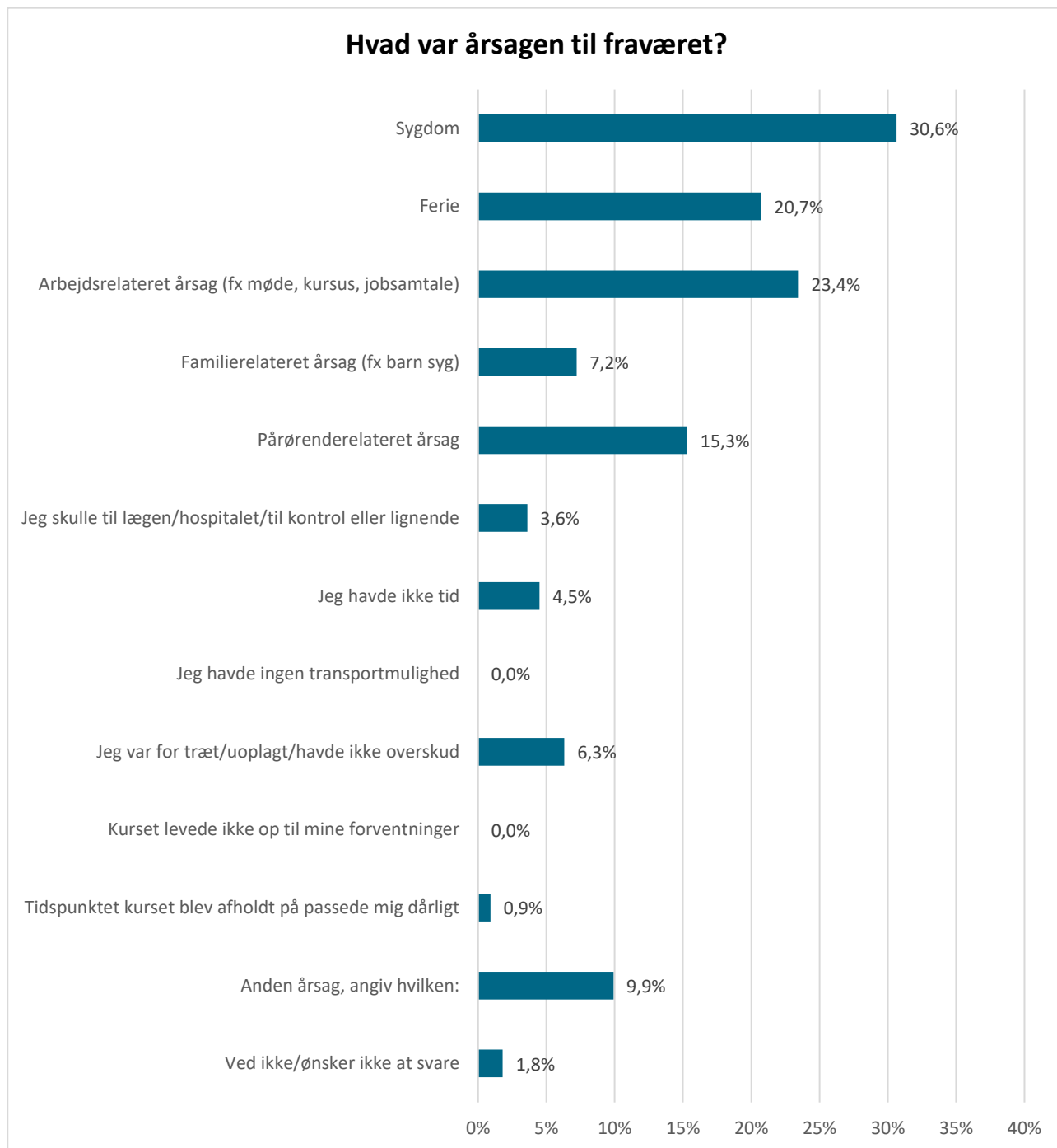
Figur 6.1. Fravær

Gennemførte kursister (195 respondenter).

De fleste gennemførte kursister har ikke været fraværende i løbet af kursusforløbets 7 moduler (42,6 %). 42,1 % af kursisterne har haft et moduls fravær.

Figur 6.2. Årsager til fravær

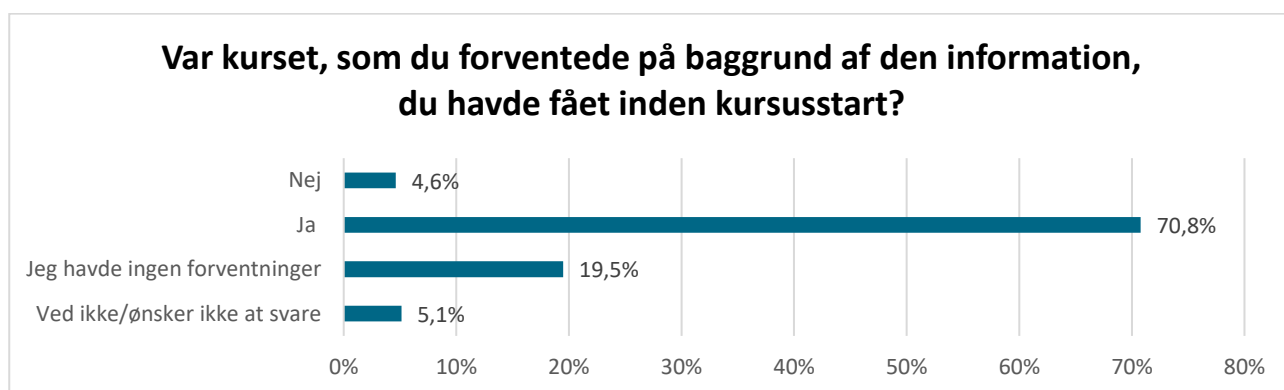
Gennemførte kursister (111 respondenter). Spørgsmålet er kun blevet stillet dem, der har haft fravær på kurset. Respondenterne har haft mulighed for at vælge flere svar.

De fleste gennemførte kursister havde fravær på kurset pga. sygdom (30,6 %). Derudover har 23,4 % været fraværende grundet arbejdsrelateret årsager, og 20,7 % har været forhindret i at komme, da de har været på ferie. Blandt kursister, der har angivet "Anden årsag", er der flest, der har haft fravær, fordi de glemte modulet eller havde andre sociale aftaler.

7. Forventninger til og generel tilfredshed med kurset

Dette afsnit omhandler indfrielse af kursisternes forventninger til kurset samt kursisternes generelle tilfredshed med kurset. Besvarelserne fremgår i det følgende.

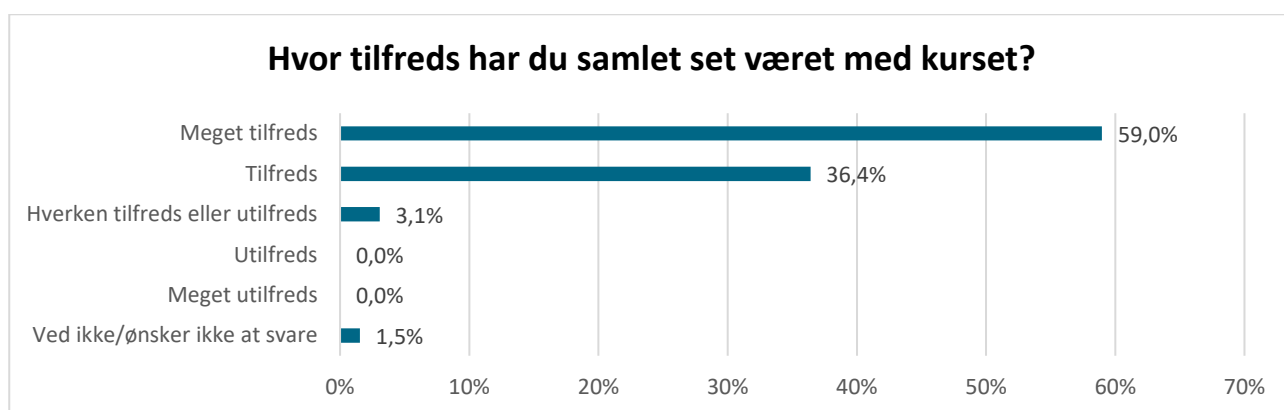
Figur 7.1. Forventninger til kurset

Gennemførte kursister (195 respondenter).

Størstedelen af kursisterne svarer, at kurset var, som de havde forventet (70,8 %). 19,5 % af kursisterne har svaret, at de ikke havde nogen forventninger til kurset. 4,6 % af kursisterne har svaret, at kurset ikke var som forventet, hvilket bl.a. begrundes med, at kurset var for skemalagt. Flere af de kursister, der har svaret, at kurset ikke var som forventet, begrundes imidlertid dette med, at kurset var langt bedre end forventet.

Figur 7.2. Tilfredshed med kurset samlet set

Gennemførte kursister (195 respondenter).

95,4 % af de gennemførte kursister har været meget tilfredse eller tilfredse med kurset *LÆR AT TACKLE hverdagen som pårørende*. Ingen af kursisterne har været utilfredse eller meget utilfredse med kurset.